

**Интервју со
Елизабета Петровска:
Носталгијата кон
татковината пресудна
за мојот работен позив**

**Трибина и
изложба за
Кочо Рацин
во Задар**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXVIII 2021.

МАРТ – АПРИЛ
OŽUJAK – TRAVANJ

ISSN 1333-7769

БРОЈ
130

**За програмите на Заедницата на Македонците
и друштвата 927 илјади куни**

Фото: архива

**Неизвесност околу обновата на куќите
од земјотресот кај Петриња**

**Негување на велигденската
традиција во Хрватска**

PROMO PAKIRANJE UZ JEDAN KUPLJENI MAGNEZIJ 400 + B COMPLEX, DRUGI DOBIVATE GRATIS!

Novo promotivno pakiranje pronađite u svim boljim ljekarnama i specijaliziranim prodavaonicama. Količine su ograničene.

Magnezij + B complex 400

*Dodatak prehrani sa sladilima
Mikrogranule za izravnu primjenu*

Magnezij 400 + B complex, u obliku mikrogranula za otapanje u ustima, osigurava dnevnu opskrbu magnezijem zajedno s vitaminima B skupine, u cilju zadovoljenja povećanih potreba organizma!

Magnezij doprinosi normalnom funkcioniranju živčanog sustava

Magnezij doprinosi normalnoj funkciji mišića i ravnoteži elektrolita

Niacin, Pantotenska kiselina, Vitamin B₂, Vitamin B₆, Folna kiselina i Vitamin B₁₂ doprinose smanjenju umora i iscrpljenosti

Prekomjerno uzimanje može imati laksativni učinak.

Čuvati od dohvata male djece! Preporučene dnevne doze ne smiju se prekoračiti. Dodatak prehrani nije nadomjestak ili zamjena uravnoteženoj prehrani. Važno je pridržavati se uravnotežene i raznovrsne prehrane i zdravog načina života!

Zdravlje bez recepta Hrvatska

**BRZA I LAKA UPOTREBA
JEDNA VREĆICA DNEVNO**

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Превод и лектура: Лидија Георгиева

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Милена Златеска

Мирјана Мајик

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Гордана Квајо – Риека

Антонела Галиќ – Задар

Марта Жаја – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Вредности

Пари и моќ, искреност наспроти лага, пожртвуваност наспроти корист, чесност или подлост. Добрина или завист... Многу вакви примери од денешниот начин на живот не обликуваат секојдневно. А така и ние, низ нашите примери ги обликуваме нашите деца, ученици, внуци или соседи, пријатели.

Сите ние имаме свои идоли кои лесно можат да не понесат или придобијат со својот стил на живот или однесување. Или можеби ние сме идоли некому.

Во целата таа збрка на животот во кој сме втурнати, во постојана борба сме за егзистенција, во која неретко ги губиме вистинските вредности на животот, пресметувајќи се во пари или некакви позиции кои носат разни користи или моќ.

Колку можеме да ги научиме младите на вредностите на кои нас не учеле нашите родители, кои секојдневно ни укажуваа на добрина, искреност, несебичност, чесност, на взаемно почитување.

Денес, како да ни е срушен вредносниот систем со кој распознававме што е добро, а што лошо. Како да ја губиме способноста да постапуваме исправно и со своето однесување никого да не повредуваме.

Од зборот ПОЧИТУВАЊЕ ја нема ни буквата П, а за останатото да не зборувам. Почнувајќи од брачните партнери и браковите кои денеска во голем дел се рушат како кула од карти, потоа деца кои гледаат да извлечат корист од родителите на било кој начин па неретко ги ставаат во домови иако можеби таму и не им е местото, па до ученици во училиштата кои мислат дека се им е дозволено, бидејќи едноставно тоа родителите им го допуштаат.

Е токму затоа, сите ние имаме периоди во кои се чувствуваме лошо. Очекуваме нешто од другите, а не сме свесни дека можеби ние не го даваме тоа што всушност некој друг од нас го очекува, бидејќи и тој се чувствува лошо. Можеби сме го повредиле – сакајќи или не. Но, битно е да сме свесни за нашите грешки и тоа може да се поправи со покајување или со извинување. Но, изгледа најтешко е да се признае сопствената грешка или да се изговори зборот ПРОСТИ. Та нели Исус го даде својот живот велејќи „Прости им оче, не знаат што прават.“ Цената е преголема!

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

За програмите на Заедницата на Македонците и друштвата 927 илјади куни

Со Одлуката за распределба на средствата предвидено е директно кофинансирање на 88 здруженија со 127 членки, на билатерални програми како и на програми за создавање предуслови за остварување културна автономија на ромското национално малцинство, во вкупен износ од 47.594.500,00 куни

Советот за националните малцинства на Република Хрватска ја одржа својата 94. седница на 14 април 2021 година. Со оглед на моменталната епидемиолошка состојба и спроведувањето на мерките за заштита од епидемијата на ковид-19, седницата беше одржана по телефонски пат.

Рекорден износ

Советот едногласно донесе и Одлука за распределба на средствата кои во Државниот буџет на Република Хрватска се обезбедени за потребите на

националните малцинства во 2021 година.

При гласањето за Одлуката, беа применети Одредбите и упатствата на Комисијата за одлучување за судирот на интереси на пратениците во Хрватскиот парламент, па пратениците и претседателот на Советот, Александар Толнауер, се иззедоа од гласањето за распределбата на програмите и проектите на малцинските заедници на кои тие им припаѓаат.

Беше нагласено дека во Државниот буџет се планирани тековни донации во рекорден износ од 46.194.500,00 куни, што е 10% повеќе средства отколку во

2020 година, кога беа одобрени 41.995.000,00 куни.

Директно кофинансирање

Со Одлуката за распределба на средствата за 2021 година предвидено е директно кофинансирање на 88 здруженија со 127 членки за 993 програми: информирање – 63, издаваштво – 69, културен аматеризам – 407 и културни манифестации – 454, потоа на билатерални програми – 3, како и на програми за создавање предуслови за остварување културна автономија на ромското национално мал-

МКД „Охридски бисер“ – Загреб

МКД „Св. Кирил и Методиј“ – Пула

МКД „Билјана“ – Задар

МКД „Македонија“ – Сплит

МКД „Илинден“ – Риека

МКД „Браќа Миладиновци“ – Осиек

цинство и за манифестациите „Липовљански средби 2021.“ и „Вечер на националните малцинства 2021. во Бјеловар“, во вкупен износ од 47.594.500,00 куни, што во однос на 2020 го-

дина претставува зголемување за 4.199.500,00 куни или 9,7%.

За програмите на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и македонските културни друштва во нејзиниот

состав во 2021 година доделени се вкупно 927.000,00 куни, што е зголемување за 9.000,00 куни, односно 0,98% повеќе во однос на минатата година.

Елизабета Петровска

ЗАЕДНИЦА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РХ

Средства / куни

Информирање:

„Македонски глас“

240.000,00

Издаваштво:

„На каучот на Сигмунд Фројд“, Јулијана Младеновска Тешија

25.000,00

Културни манифестации:

„24. денови на браќата Миладиновци“

15.000,00

„30. денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“

15.000,00

„Ден на заедницата на Македонците во РХ“

50.000,00

„Денови на глаголицата во Истра“

10.000,00

„Илинден 1903-2021“

50.000,00

Изложба „Творештво на македонски уметници во РХ“

10.000,00

„Рацинов ден – Бели мугри“

15.000,00

Трибина „Хрватско-македонски културни врски“

10.000,00

Културен аматеризам:

МКД „Билјана“, Задар

68.000,00

МКД „Браќа Миладиновци“, Осиек

82.000,00

МКД „Илинден“, Риека

88.000,00

МКД „Св. Кирил и Методиј“, Пула

91.000,00

МКД „Македонија“, Сплит

81.000,00

МКД „Охридски бисер“, Загреб

77.000,00

ЗАЕДНИЦА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РХ, ВКУПНО:

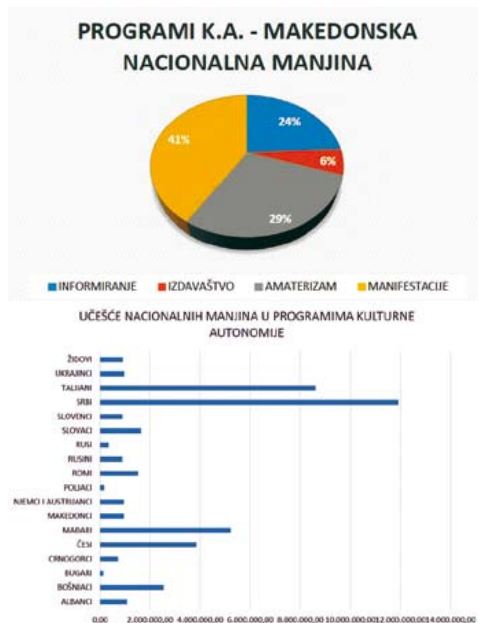
927.000,00

Наменско трошење на средствата од државната каса

На седницата на Советот за националните малцинства на Република Хрватска одржана на 14 април беше усвоен и Годишниот извештај за трошењето на сред-

ствата обезбедени во Државниот буџет на Република Хрватска за 2020 година, како потпора за програми за остварување културна автономија на националните малцинства.

Теренски извиди и контрола

Предлог за финансирање во 2021 година

Во Годишниот извештај на Советот наведено е дека Годишниот извештај на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и македонските културни друштва во нејзиниот состав е уредно поднесен, дека е во согласност со Одлуката за распределба на средствата, со одредбите на Критериумите и на Дополнувањето на Критериумите и дека се предлага да се продолжи со финансирање во 2021 година.

Секако треба да се напомене дека Заедницата на Македонците во РХ секоја година наменски и економично ги троши средствата доделени од Советот за нејзините програми и навремено и уредно ги поднесува полугодишниот, кварталниот и годишниот извештај. Тоа е пракса и на македонските културни друштва при ЗМРХ, кои благодарение на своите програми што ги реализираат токму со одобрените средства од хрватскиот Државен буџет се препознатливи и ценети во средините во кои дејствуваат, а и пошироко на овие простори.

И секако, голема благодарност до Хрватската влада и Советот за националните малцинства на РХ, кои сите овие години финансиски ги поддржуваат ЗМРХ и друштвата во остварувањето на зацртаните програми и цели.

Елизабета Петровска

Според одлуката на Советот за програмите на културна автономија за 2020 г.

Од Годишниот извештај за 2020 година произлегува дека врз основа на Критериумите за финансирање и договарање програми за културна автономија на националните малцинства и Методологијата за следење и оценување на спроведувањето на финансираните програми, како и врз основа на Одлуката за распределба на средствата кои во Државниот буџет на Република Хрватска беа обезбедени за потребите на националните малцинства во 2020 година, износот од 43.395.000,00 куни беше распореден за 83 здруженија и институции.

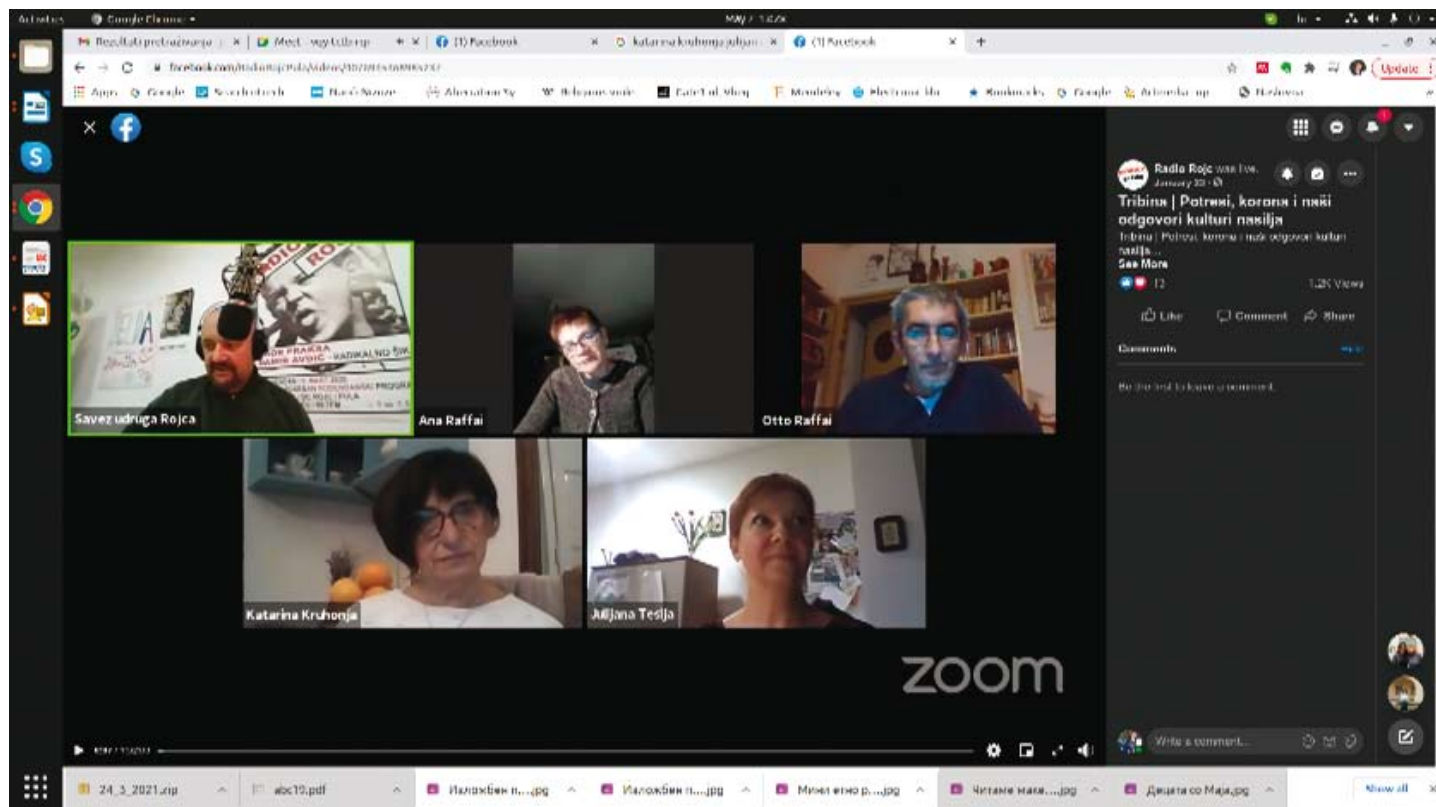
Според годишниот план на теренски извиди и контроли, беше планирано Стручната служба на Советот во 2020 година да изврши 27 теренски извиди на здруженија и институции

на националните малцинства и да опфати тековни донации во вкупен износ од 9.956.000,00 куни. Книговодствениот сервис изврши контрола и анализа на годишните извештаи за 40 здруженија и институции на националните малцинства, со што се опфатени средства во вкупен износ од 11.225.000,00 куни од Државниот буџет наменети за здруженија и институции на националните малцинства за остварување културна автономија за 2020 година.

Стручната служба на Советот изврши контрола и анализа на годишни извештаи во износ од 22.214.000,00 куни и поднесе барања за поврат на средствата за 2020 година во вкупен износ од 765.213,66 куни, а за 2019 година во вкупен износ од 220.914,39 куни.

Идентитетот и ненасилството

„Насилството е широко распространето во нашето општество на сите нивоа, што е точка за сериозно промислување како можеме да дејствуваме во насока на негово намалување со помош на активно вклучување на граѓаните, а посебно на малцинствата, исклучените и локалните заедници“, вели Јулијана Младеновска-Тешија водителка на истражувањето на насилството и ненасилството во политиката и животот воопшто, во светлината на локалните избори во Хрватска

Во организација на истарското Радио Ројц, на почетокот на март, во виртуелниот и во етер просторот, се собра една интересна екипа која разговараше околу прашањата на идентитетот и ненасилството. На гости во емисијата беше и заменичката на претставничката на македонското национално малцинство за Град Осиек, Јулијана Младеновска-Тешија.

Прв повод за емисијата беше најавата на „Политики на ненасилството“ – установата која на почетокот на годината се основаше во Осиек.

Политики на ненасилство

„Осиечката граѓанска и образовна средина од почетокот на годината е збогатена со една нова иницијатива – установа за

целоживотно образование „Политики на ненасилството“ чија примарна цел е промоција на ненасилството на сите нивоа на нашето општество, како инклузивна политика и етос. Во таа смисла нашата примарна цел е соработката со малцинските организации, но и маргинализираните и исклучените во насока на заштита на нивните права и охрабрување на нивното дејствување во јавниот простор“, рече Катарина Крухоња, една од основачите на оваа Установа.

Инаку, онлајн емисијата можеше да се слушне на 6 март 2021 година на „Јутјуб“.

Насилството е широко распространето

Втор повод за емисијата беше истражувањето кое го покренува оваа Установа, а кое се

однесуваше на насилството и ненасилството во политиката и животот воопшто, во светлината на локалните избори во Хрватска.

„Истражувањето беше спроведено на 95 испитаници, 55 политичари и 40 претставници на цивилниот сектор и покажа дека насилството е широко распространето во нашето општество на сите негови нивоа, што е точка за сериозно промислување како можеме да дејствуваме во насока на негово намалување со помош на активно вклучување на граѓаните, а посебно на малцинствата, исклучените и локалните заедници“, истакна Јулијана Младеновска-Тешија, водителка на истражувањето.

Резултатите на истражувањето ќе бидат достапни наскоро, и во виртуелен и во печатен облик.

Јулијана Тешија

Носталгијата кон татковината пресудна за мојот работен позив

Во пресрет на триесетгодишниот јубилеј кој оваа година го одбележува Заедницата на Македонците во Република Хрватска, разговараме со Елизабета Петровска, секретар на ЗМРХ. Елизабета е движечката и мотивациска сила во ова здружение на Македонците од Хрватска со седиште во Загреб, кое реди низа успешни години, а во добар дел од нив со свој ангажман е вклучена токму таа

друштва од Загреб, Ријека, Сплит, Осиек, Задар и Пула, кои функционираат под капата на Заедницата на Македонците во РХ.

Оригиналноста

Нејзината педантност и оригиналност во извршувањето на работните задачи се рефлектира и низ нејзината поезија, а и низ нејзиното хоби – изработка на капи, шалови, траки и друг вид додатоци на облека плетени од волница во разни бои, кои можат соодветно да се комбинираат како модни додатоци.

По матурирањето, седнавте на воз од Скопје и се најдовте во Загреб. Зошто токму Загреб?

Загреб беше во комбинација со Белград и Сараево за моето понатамошно школување бидејќи завршив ПТТ во средното училиште „Владо Тасевски“, а во Скопје тогаш немаше

факултет со насока за пошта и телекомуникации. Дојдов во Загреб, положив приемен испит и така почна мојата хрватска приказна. Ми беше интересно што го сменив градот, како млад човек гледав на тоа како авантура, сретнав нови луѓе и една нова, поинаква култура. Сакав да се обидам сама да почнам да живеам. Тогаш беше Југославија и јас само дојдов во друга Република, а не во друга држава, така што не беше ништо комплицирано.

Елизабета, долги години сте на позицијата секретар во Заед-

Елизабета Петровска, скопјанка која 34 години живее во Загреб, секретар во Заедницата на Македонците во Хрватска, долгогодишен дописник на „Македонски глас“ и актуелен заменик уредник на ова списание, дводомна поетеса, вљубеник во природата и фотографијата, креативна душа... Целосно е посветена на активностите на ЗМРХ, од подготвување и реализирање на програмите, нивно медиумско претставување, па до финансиските извештаи.

Кај Елизабета сè треба да е наредено под конец, а на таков професионален однос, коректно и точно работење, инсистира и во македонските културни

ницата на Македонците во РХ. Што тоа значи за Вас, колку Ве исполнува работата и дали е во согласност со Вашите желби и потреби со оглед на тоа дека завршивте пошта и телекомуникации на Факултетот за сообраќај?

По завршување на студиите барав работа во струката, но бидејќи тогаш траеше војната, беше многу тешко за вработување, особено за луѓе кои не се Хрвати. Така почнав да барам работа и вон мојата струка, а цело време во текот на Татковинската војна бев во Загреб.

Во тој период барав и контакт со свои сонародници бидејќи тоа ми недостасуваше во Хрватска. Немаше многу можност да зборнеш со некого на македонски, да слушнеш македонска песна, и кога разбрав дека постои македонска заедница во Загреб, веднаш дојдов и се зачленив во Друштвото. Почнав да се дружам со Македонците, се активирав во фолклорната секција и во етно работилницата.

Носталгијата беше таа која ме привлече за работа во Заедницата на Македонците во РХ. За време на војната врските беа прекинати и немав многу контакти со Македонија. Беше тешко да отидеш во Македонија, дури и да се слушнеш со своите. Кога се отвори работно место за секретар во ЗМРХ, поднесов молба која ја усвои Управниот одбор и така се вработив. Сосема ненадејно, ситуацијата стана и пријатна и корисна. Оваа работа во Загреб ме исполнуваше, Друштвото и неговите активности, луѓето со кои се дружевме, манифестациите, секциите, особено фолклорот. И денес е исто, ЗМРХ е важен дел од мојот живот.

Голем јубилеј на ЗМРХ

Годинава се навршуваат 30 години од формирањето на Заедницата на Македонците во РХ, за жал во година кога короната ги затвори вратите и ги спушти

завесите на подиумите за организирање на бројни културни настани. Во која насока би одело одбележувањето на овој голем јубилеј?

Триесет години воопшто не се малку и треба да се одбележат на достоин начин, всушност онака како што ѝ прилега на оваа Заедница која е позната во секојдневниот општествен и културен живот во РХ. Но, за жал, короната ни ги одложи бројните активности, како лани, така и оваа година. Сè уште не знаеме дали ќе има попуштање на мерките за да го организираме големиот концерт за „Денот на Заедницата на Македонците во РХ“ со кој би го одбележале овој, за нас, навистина значаен јубилеј. Според нашата програма тој е предвиден да се одржи на 23 октомври во Риека. Но, дали ќе бидеме во можност тоа да го реализираме ќе зависи од епидемиолошките мерки на Националниот стожер. Засега, на снага се мерките со кои се ограничени активностите на македонските културни друштва, освен административниот дел, издаваштвото и информирањето, односно, излегувањето на „Македонски глас“. Се надеваме дека до есен ќе биде подобро па ќе можеме да ја реализираме програмата за јубилејот и „Денот на ЗМРХ“, каде што ќе

се претстават сите друштва со своите секции.

Заедницата има голем број на членови и симпатизери; би можеле ли да издвоите некои од секциите каде што се ангажирани одреден број на членови и секако некои од важните програми и активности кои редовно ги организирате?

Сите друштва во склоп на ЗМРХ имаат секции: пејачки, фолклорни, инструментални, детски, етно работилници, работилници за учење на македонски јазик за возрасни, кулинарски секции и други. Овие секции со својата работа дејствуваат за ЗМРХ преку своите друштва од Загреб, Риека, Сплит, Осиек, Задар и Пула. Во оваа прилика би ги издвоила манифестациите каде што дејствуваат сите друштва заедно со своите секции на ниво на ЗМРХ, а тоа се „Илинден“, како централна традиционална прослава и „Денот на ЗМРХ“. Исто така, се организираат и „Денови на браќата Миладиновци“ во Осиек и Ѓаково, „Денови на глаголицата“ во Пула и Истра, „Рациновиот ден – Бели мугри“ во Самобор, „Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“ во Сплит, изложбата „Творештво на македонски уметници во РХ“ во Задар, и трибината „Хрватско-

македонски културни врски“ во сите градови каде што се нашите друштва.

Убавиот збор и железна врата отвора

Познато е дека во Заедницата на Македонците членуваат и бројни Хрвати кои немаат никаква роднинска врска со Македонија. Кои се нивните мотиви?

Пресуден беше Тоше Проески и љубовта кон неговите песни и неговата харизма. Поради него сакаа да се дружат со Македонци, да го научат јазикот и да се запознаат со македонската култура и традиција. Меѓу појаките мотиви е и јазикот. Многу од нив имаат некаква врска со Македонија, не можеби по потекло, туку по работа, или пријатели, љубов или слично. И желба им е да го научат македонскиот јазик. Некои од нив ја обожаваат македонската храна, кулинарството, па сакаат да учествуваат заедно со нас во манифестациите посветени на гастрономија. Некои ја обожаваат македонската музика и фолклор. Други, пак, имаат спомени од војска, па сакаат да се потсетат на пријатните моменти поминати со Македонците.

Елизабета, Вие се занимавате и со поезија, имате објавено 4 книги, меѓу кои последната содржи кратки фолклорни жанрови од македонското народно творештво „Убавиот збор и железна врата отвора“. Добитничка сте и на бројни награди и признанија меѓу кои и наградата „Стојан Христов“ од Струшките вечери на поезијата. Што е за Вас поезија? Каде ја црпите инспирацијата?

За мене поезијата е првенствено чувство, емоција и страст. Ми служи како издувен вентил преку кој можам да ги преточам своите мисли на хартија. Поедноставно ми е да се изразувам преку пишаниот збор и јас тоа го чинам преку поезија. Поезијата е дел од мене, таа е мој

занес, моја релаксација. Со поезијата живеам и ја пишувам не од комерцијални намери, туку исклучиво кога имам душевна потреба. Инспирација црпам од сè, од радост, тага, секојдневни случки, од сè што ме опкружува. Не пишувам на зададена тема, туку кога ќе добијам творечки порив. Имам објавено две стихозбирки „Солзи полни насмевки“ и „Сјајот на скршениот кристал“, а и една групна „Избор песни на македонски автори од Хрватска“ која јас ја уредив. Се покажаа добри, читателите ги препознаа и се поистоветуваат со мојата поезија, имаат чувство како песните да се пишувани за нив. И тоа ми е доволно, мојата уметничка страна е потполна.

Милена Георгиевска

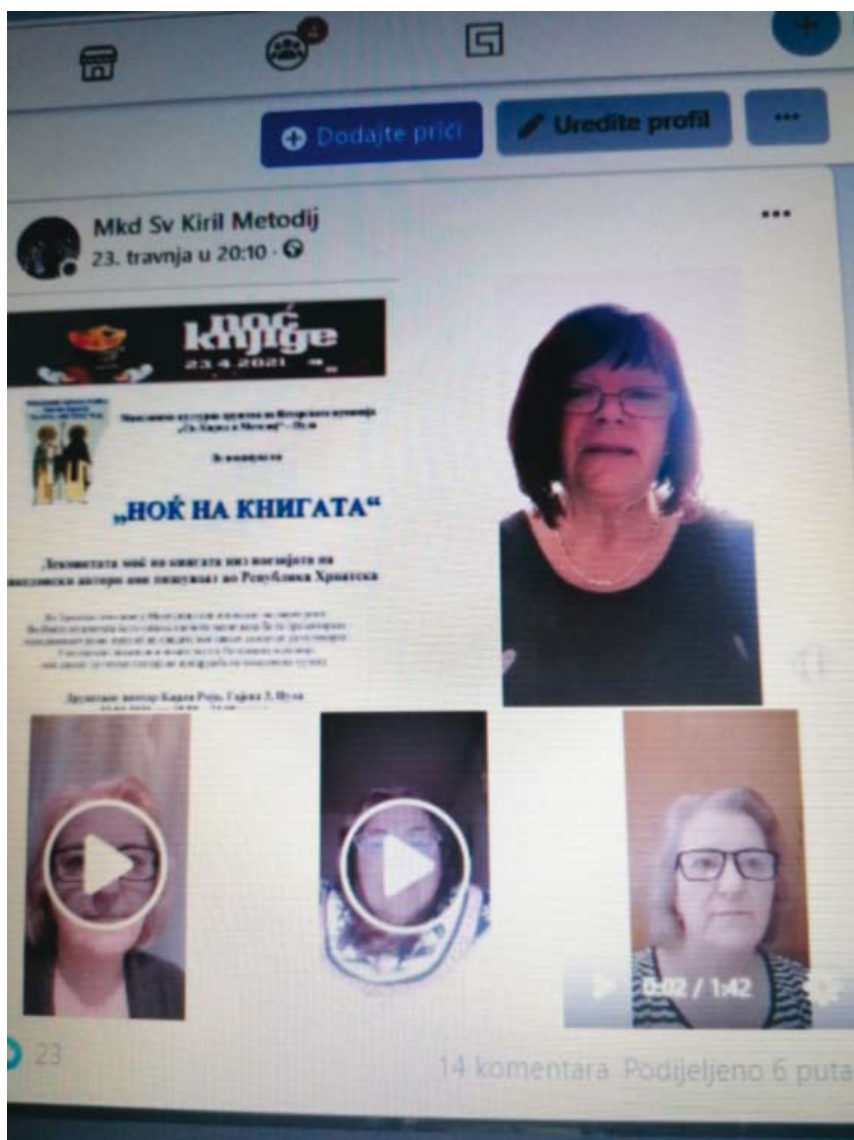
Скопје го сакам какво и да е

Во Македонија е Вашето семејство и често патувате во родниот град Скопје. Како го доживувате Скопје од денешен аспект?

Скопје го сакам какво и да е. Доста е променето од моите младешки денови. Го напуштив кога имав 18 години, но никогаш врската не ја прекинав. Моето семејство е таму и сите овие години додека сум во Загреб одржувам контакти и многу често одам во Скопје, па не ги гледам големите промени во градот. Она што за мене е носталгично и ме привлекува секогаш останува исто – драгите луѓе, срдечноста, улиците од детството, парковите, воздухот што го дишам. Иако физички има промени, јас не сакам да ги забележам. Во Скопје се чувствувам онака како кога сум живеела таму.

Лековитата моќ на книгата

И оваа година, за жал, „Ноќта на книгата“ беше одбележана виртуелно поради коронавирусот кој веќе година и пол владее во светот. Настанот се организираше по десетти пат по повод Светскиот ден на книгата и авторското право, 23 април, како и Денот на хрватската книга, 22 април.

Меѓу пријавените, околу 1010 програми за овој настан, се најде и програмата на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула.

Тема на овогодишната програма на „Ноќта на книгата“ беше *Лековитата моќ на книгата*, а МКД ИЖ „Св. Кирил

и Методиј“ истата ја прикажа преку темата *Лековитата моќ на книгата низ поезијата на македонските автори кои пишуваат во Република Хрватска*.

Програмата на Друштвото беше реализирана онлајн на 23 април, поради епидемиолошките мерки.

Се молат ангелите луѓето да останат здрави

Потпретседателката на Друштвото, Милена Златеска, која е и водителка на литературната секција, како и главна организаторка на програмите во ова македонско културно друштво,

во договор со членовите на Управниот одбор и претседателот на МКД од Пула, Тодор Брдарски, успешно го организира и реализира овој настан.

Таа ја започна програмата со поздрав и благодарност до сите учесници, но и до оние кои ја следеа програмата преку Фејсбук страницата на Друштвото.

Милена Златеска прочита и една своја песна посветена на коронавирусот под наслов *Молитва една* каде се молат ангелите луѓето да останат здрави. Таа ја прочита и песната *Разговор* од Наталија Наумовска, поетеса од Македонија, која живее во Скопје и сакаше да учествува во програмата како долгогодишна соработничка на Друштвото, која и лично била присутна во Пула на некои од овие настани.

Други учесници во програмата и долгогодишни соработници на Друштвото кои настапија со повеќе свои песни беа: Невиа Кожљан, Грацијела Пуртина, Драго Драгузет, Авелина Дамијањевиќ Драгузет, Мирјана Мајкиќ и Елизабета Петровска. Програмата и поезијата на овие неуморни автори може да се слушне и да се прочита на Фејсбук страницата на Друштвото.

Михаела Златеска

МОЛИТВА ЕДНА

*Вечерва, прошетајте Ангели,
по пустиот град.*

*Душа, со душа се соединила,
во четири зида.*

*Срцето чука во далечината, нечујно,
а звукот на гласот оддекнува од терасата.*

*Им пееме вечерва на Ангелите,
кои нè чуваат.*

*Му пееме молитва на Бога,
за милост, за проштевање и спасение.*

*На колена, пред иконата своја,
запалена свеќа ни свети,
само да бидеме здрави,
денеска е молитва една.*

Триесет години подоцна...

Три генерации

Тоа се 30 години давање себеси, за сите идни генерации. Години на создавање, дружење, заедништво.

За нивното доаѓање, за животот во Риека, што денес за нив значи МКД „Илинден“ и како тие гледаат на иднината на Друштвото, раскажуваат некои од најдолговечните членови, Владо Настески, Здраве Зафиров, Михаило Давчевски, Кирило Трајковски, Магда Динова, Славица Чомов и Звонко Таневски.

МКД „Илинден“ и денес сè уште е дел од животот на **Михаило Давчевски**, првиот претседател на Друштвото. Иако во поодминати години, ни рече дека често доаѓа во Друштвото.

Оптимизам за иднината на МКД „Илинден“

- Присутен сум на сите приредби и манифестации. Тоа е прилика да се видам со моите Македонци, да слушнам македонски збор, песна, а и оро да заиграам. Тоа за мене значи врска со Македонија. Сметам дека самото триесетгодишно постоење е успех на Друштвото. Перспектива има, искуството е тука. Политичката клима во Хрватска кон националните малцинства е многу добра, како и односите помеѓу Хрватска и Македонија, а сето тоа е гаранција за успех и оптимизам за иднината на Друштвото, додава тој.

Здраве Зафиров и Михаило Давчевски

Владо Настески, идејниот зачетник и еден од основачите на Друштвото, издвојува некои од најважните активности на „Илинден“.

- Друштвото забележува многу успеси со одржување на книжевни вечери, ликовни изложби, прослави на значајни датуми од македонската историја, како и одбележување на македонски и хрватски празници. Би ги апострофирал одбележувањата на 100-годишнината на ВМРО и 90-годишнината на Илинденското востание, како и одбележувањето на значењето на македонскиот великан Гоце Делчев, каде на настанот беа присутни многу гости, меѓу кои и претседателот на Република Македонија, Киро Глигоров и академикот Блаже Ристески, си споменува Настески.

Тој потсети и на печатењето на Монографијата на Друштвото во која е сублимиран 21-годишен период од дејностите на „Илинден“. Содржините што се разработени, даваат пресек на минатото и нè тераат на размислување за денешниот живот и утрешното дело.

Нови простории за Друштвото

- Важен чекор за „Илинден“, додава Настески, беше новиот простор на клубот по 15 години постоење. Отворен на празникот

Триесет години постоење за едно културно друштво е голем јубилеј, а 30 години во животот на членовите кои го издоеа патот по којшто денес сè уште чекори МКД „Илинден“, е навистина голема бројка

„Св. Кирил и Методиј“ во 2006 година и тоа во присуство на тогашниот претседател на РМ, Бранко Црвенковски, како и најпопуларниот музичар на Македонија, покојниот Тоше Проески, но и многу други гости.

Видувањата на Владо Настески за иднината на МКД „Илинден“ се во насока дека сите диспозиции потребни за активно дејствување на Друштвото се на негова страна.

- Секако по 30-годишниот јубилеј „Илинден“ ќе продолжи со своите зацртани активности. Охрабрани со постигнатото, со надеж уште поактивно и посодржајно да се овозможи планираните активности да го јакнат македонското малцинство и воедно Друштвото да биде мост за соработка на сите општествени подрачја помеѓу хрватскиот и македонскиот народ, посочи Настески.

За неговото доаѓање во МКД „Илинден“ ни раскажуваше, сè уште активниот, **Здраве Зафиров**, кој со неговата сопруга Анка и ќерката Биљана, уште од самиот почеток се едни од најактивните членови на Друштвото. Учествовал во изработката на првиот Статут и бил на многу функции. Уште на самиот почеток со сопругата се приклучиле во пејачката група, а ќерката во играорната секција.

Зачувување на македонскиот идентитет

- Веќе 30 години чекориме заедно со МКД „Илинден“. Друштвото е формирано со главна цел да се зачува и изучува македонскиот јазик, да се зачуваат македонската песна, македонското оро, македонската азбука, историја и култура. Според мене, мислам дека оваа цел е постигната во целост, па дури и повеќе од тоа. Како потврда на оваа констатација е тоа што и децата и возрасните кои не го знаат добро македонскиот јазик се вклучени во наставата за негово изучување. Ние кои го зборуваме македонскиот јазик, комуницираме меѓу себе, го одржуваме и се трудиме да не го заборавиме“, вели Зафиров.

Тој додава дека пејачката и играорната секција, во текот на овие 30 години имаат обработено, подготвено и изведено преку стотина песни и десетици македонски ора.

- Се сеќавам дека со семејството бевме присутни и на првата „Македонска вечер“ што се одржа во ресторанот „Опера“ во Риека, вели Зафиров.

Една од најактивните членови на МКД „Илинден“, **Славица Чомов**, која со доаѓањето во Риека, своето прекрасно Охридско Езеро го заменила со Кварнер, ни рече:

- Од Охрид во Риека, дојдена сум многу одамна, пред 35 години. За МКД „Илинден“ разбрав негде 1993-1994, а се зачленив во 1995 година. Активен член бев во пејачката и во фолклорната група. Син ми Александар уште на 5-6 години рецитираше песнички, а со 16 години почна и тој да игра во фолклорната група.

Таа додава дека подоцна со синот и двајцата се активирале во управните тела на Друштвото.

- „Илинден“ беше наше катче од саканата Македонија. Како редовен член го повлекохме и мојот партнер Жожа, кој е

Славица Чомов

Словенец и кој нè следеше секаде на настапи. Денес сум во пензија и своето слободно време го посветувам на моите сакани, Жожа, децата, внуките Леона и Ирис. Клубот ми беше она што сум јас, мојот идентитет, мојата татковина Македонија, која ми е далеку, но сепак близу. Ви благодарам за сè и ве сакам сите“, вели Славица.

Пеевме стари македонски песни

Магда Динова, препознатлива по својот ведар дух, секогаш спремна да учествува во сите активности, како со готвење, така и со пеење.

- Во Хрватска сум дојдена во 1982, со мојот, сега покоен сопруг и мојот син. Веднаш се вработив во Опатија, во хотелот „Палас“, тогашна „Славија“. Во меѓувреме ја родив и мојата ќерка. За Заедницата на Македонците и МКД „Илинден“ разбрав уште во 1992 г. преку мојот девер Томо Динов, кој се познаваше со основачите. Веднаш и ние пристапивме за да се за-

Магда Динова

познаеме со нашите Македонци и тоа уште во првиот клуб кој беше на Брајда, се присетува Магда.

Таа додаде дека Гордана Крстевска набрзо потоа формирала пејачка група во МКД, па Магда веднаш се вклучила.

- Во групата беа Васка Ливаиќ, Спасена и Илија Младенови, Сандо Зафиров, Звонко Таневски и покојните Санде и Киро. Од инструменти имавме само гајда и кавал на кој свирише Киро Трајковски. Пеевме стари македонски песни. Мислам дека прв настап ни беше во НКД „Сушак“ со песната „Тргнала ми Кита мома“, фестивал кој беше сличен на денешниот Порто Етно, а бевме поканети како претставници на македонското национално малцинство. Оттогаш, па сè до денес сè уште пеам, со целото мое срце и ќе пеам додека сум жива, бидејќи за мене тоа е најголема радост и исполнување на мојата душа. МКД „Илинден“ е мојот втор дом во Хрватска и горда сум што сум дел од него, вели Динова.

Фолклор збогатен со гајдаџија

Кирило Трајковски е член на МКД „Илинден“ на кого сите му се радуваат и со воодушевување ги слушаат неговите настапи на гајда. Вели дека на самиот почеток во 1991 година со голема волја и упорност успеале во намерата за основање на Друштвото, а како одминувало времето така напредувало и Друштвото, на што е многу горд.

- Мислам дека младите кои доаѓаат по нас треба да продолжат да ја негуваат македонската култура, јазик и обичаи, бидејќи се препознатливи, како и фолклорот што е наше огледало. Би сакал во нашиот „Илинден“ да научиме или да донесеме млад музичар кој знае да свири на гајда, затоа што секоја македонска песна и оро со гајда звучи уште подобро. Сликите ме потсетуваат мене и сите нас како изгледаше нашиот фолклор на првите настапи со гајдаџија“, се присетува Трајковски.

Еден од „најстарите“ членови во Друштвото, не по години, е **Звонко Таневски**, кој многу млад веднаш се вклучил во МКД „Илинден“. Подоцна му се придружила и сопругата па и децата.

- Потекнувам од Велешкото село Извор, а член на МКД

„Илинден“ станав уште на почетокот на оваа убава приказна, во далечната 1991 г. Друштвото за мене претставува зачувување на македонската традиција, македонската вредност, изразување на љубовта кон нашата татковина Македонија. Се надевам дека во иднина Друштвото ќе има повеќе членови. Верувам дека повеќе ќе патуваме низ Македонија и дека ќе останеме сложни како и до сега, посочува Таневски.

Невозможно е во еден број на *Македонски глас* да се претстават сите заслужни и подеднакво вредни членови на МКД „Илинден“. Верувам дека ќе имам прилика да разговарам и со останатите, да ги слушнам нивните мислења, што за секој од нив значи МКД „Илинден“, а во овие 30 години постоење сигурна сум дека има многу такви интересни приказни.

Со надеж и вера за уште подобра иднина, за многу години ИЛИНДЕН!

Гордана Квајо

Абецеда на осиечкиот екуменизам

Интересна е историјата на екуменизмот во Осиек: тоа е град со најдолга традиција на одржување на Молитвената осмина за единство на христијаните што се организира од 1927 година во црквата „Св. Јаков“ на осиечките капуцини; во Осиек, екуменските и меѓурелигиските дружења (со вклучување на Исламската заедница) се случуваа и во текот на годините на Татковинската војна, со што градот беше вистински пример на поврзување во сегашноста, за иднината на мир и стабилност. И на крај, но не и најмалку важно: во овој град живеат 22 малцинства кои говорат на 20 јазици и кои се дел од најмалку 8 религииски заедници!

Тоа беше целта зошто Јулијана Младеновска-Тешија, членка на Управниот одбор на МКД „Браќа Миладиновци“ во текот на март 2021 година, како уредничка се вклучи во подго-

товката на книгата со наслов „Абецеда на осиечкиот екуменизам“, што ќе излезе од печат кон крајот на мај оваа година.

„Во овој проект се вклучив токму како припадничка на македонското малцинство, како онаа на која екуменското ѝ е блиско, зошто го поддржува малцинско-јазичното и културното, она што го промовираме преку МКД „Браќа Миладиновци“ со години наназад“, истакна Тешија.

За значењето на оваа книга зборуваше Марцела Шперанда, претседателка на организацијата „Духос“ од Осиек, истакнувајќи дека „ова е книга што нуди поглед на историјата и значењето на екуменизмот, но и која го позиционира градот на Драва високо на екуменската карта на Хрватска. Неверојатно е мултикултурното богатство на Осиек во кој се зборува хрватски, македонски, српски, албански, руски, унгарски... во

Abeceda osječkog ekumenizma

Julijana Mladenovska-Tešija

Osijek, 2021.

кој постојат бројни малцински друштва кои ја негуваат сопствена традиција и култура, во кој децата учат на јазикот на предците, како и сознанието дека нашата сегашност не е од денес, туку од далечните денови на основањето на овој град!“

Јулијана Тешија

Короната на сите ни делуваше чудно: нè стесни во домашниот простор, нè стисна да се дружиме само во мали групи во потесното семејство и уште повеќе, нè ограничи во активностите на македонското културно друштво „Браќа Миладиновци“. Затоа членовите на Друштвото решија да ги почитуваат ограничувањата, а сепак да ги искористат деновите на таков начин што се формираа неколку мали тимови од по 3-4 члена кои работеа на подготвување на просторите за наредниот период (прослава на Велигден, одбележување на „Деновите на браќата Миладиновци“ и слично), со целосно придржување кон правилата (хигиена на рацете, маски и растојание).

Во март и април секциите на МКД „Браќа Миладиновци“ работно

Така, дел од Управниот одбор на Друштвото ги засука раковите и во текот на десетина дена помеѓу 10 и 30 март, просториите беа бојосани, исчистени, уредени.

На 7 април беше сè готово: во Друштвото беше поставен изложбен ѕид на кој сега висат прекрасни ракотворби и аматерски уметнички слики на членовите на етно и на ликовната секција, како и полица со ракотворби и грнчарски предмети кои се карактеристични за Македонија, а кои се подароци на членови на Друштвото.

„Следуваат уште врамувања на сликите на децата кои ја цртаа Македонија и уште некои други интервенции кои ќе бидат направени во следниот период“, рече Иван Черба.

На 21 април, пак, тим од четири вредни членки на етно

секцијата правеа таписерии во духот на Велигден и плетеа ракотворби, за да го украсат Друштвото и да ги израдуваат неговите најмлади членови!

Останатите членови дел од активностите ги работеа онлајн и повремено (така на пример вежба пејачката секција „Вардарки“ со водителката Јагода Тренеска Цветичанин, а и учениците учат македонски со учителката Маја Јовановски), а за членовите на „Танец“ водителката Мирта Галов вели дека со нетрпение чекаат можност да се разиграат на македонска музика, кога тоа ќе го допуштат мерките.

Ете, како уште еднаш се потврди старата пословица: „Кога малите раце ќе се сложат, сè се може!“

Јулијана Тешија

Само дома си е дома

Убавината на Скопје се крие во неговиот немирен дух. Динамичен и мултикултурен град во кој никогаш не може да ти биде досадно

Главниот плоштад во Скопје

Улица Македонија

Тврдина „Скопско Кале“

Жена парк

Градски трговски центар

Стара чаршија

Деновите се вратив од Скопје. Имам обичај да кажам дека иако живеам во Загреб каде што е мојата куќа, за мене Скопје е мојот дом, прибежиште, место каде што припаѓам. Скопје е град во кој сум родена, во кој растејќи сум ги доживеала сите интересни и посебни моменти во животот. Го сакам со сите предности и мани, заради емоциите кои ми ги чуваат случките од детството и од младешките денови. Скопје има чудесна магија, а неа може да ја почувствува само тој што живеел во него, се поистоветил со него, искрено го засакал.

Посебен шарм

Го сакам Скопје онакво какво што било, какво што е и какво што ќе биде. Единствено и незаменливо, онака несовршено, како и самиот човек. Постои, живее, дише, пишува при-

казни... Инспирација која си има посебен шарм. Ги чува сите спомени и сведочи за минатото. Во него се сите луѓе што ги сакам и сите места што ми значат. Убавината на Скопје се крие во неговиот немирен дух. Динамичен и мултикултурен град во кој никогаш не може да ти биде досадно. Секој сокак крие некоја мистика. Секоја клупа има своја приказна, секоја улица има авантура. Сè ми е врежано во срцето.

Родена во маалото Бира-рија, се сеќавам кога со баба и дедо одев во Жена парк на кебапчиња и на игра околу споменикот на жената-борец. Таму имаше безброј катчиња каде можеш да уживаш во детските лудории, да трчаш со другарчињата, да се криеш, да рипаш

и правиш што сакаш. Ми недостасуваат тие времиња на радост и безгрижност.

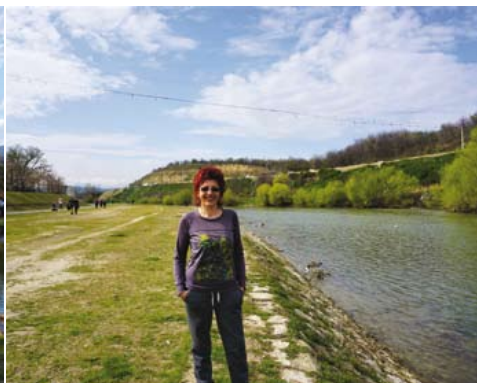
Чување спомени

Носталгични ми се спомените од средното училиште. Ѓорче, Влае, Хром и возењето велосипед по Партизанска улица. Долгите прошетки во Градскиот парк, вечерните излегувања пред кафулињата „Ани“ и „Бони“, па дремењата пред дискотеките и седењето на фонтаната во паркот со свирки на гитари и вкусни пирожки со сирење купени за 20 денари од пекарата кај Луна паркот.

Искачувањето на Кале, трчањето по старите црвени автобуси и гужвањето во нив, вечното чекање на друштвото пред „Рекорд“, полните излози и празните цебови, пиењето свежо турско кафе во кафулињата кај кината „Култура“ и „Вардар“ на

Градски парк

Река Вардар

Панорама од Водно

Река Треска

Кањон Матка

улица Македонија. Купувањето книги и стрипови на старо на кејот покрај Вардар, средбите на палачинки во „Ања“, на хамбургер од сендвичарата „Чичко Стоилко“ крај Трговскиот центар или на семки и леблебија на клупите од спротивната страна. Егзотиката на Старата чаршија и скарата кај „Дестан“, цагорот на Зелено пазарче, мирисот на тазе симит-погача, на бурек со урда, на чаша боза во лето или на салеп во зима.

И Водно чува спомени, викендите поминати кај црквата св. Пантелејмон, возење со ролери и берење на костени, но и глетката од Видиковецот од која здивот ти застанува. Излетите во Сарај на реката Треска или на Матка, па шетање и одмор во ресторанот на пита со сирење и кисело млеко. Не би ги менувала за ништо на светот.

Оставена трага

Но, сè се менува, па и Скопје. И покрај тоа, Скопје има многу нешта кои ме потсетуваат зашто толку го сакам. Во лето заради жештината што го

топи асфалтот, топлите дождови, полните улици, галамата и вриежот на сеирџии. И, зашто на секој чекор има чешмички со питка вода каде можеш да се освежиш. Во есен заради печените пиперки и ајварот, сувите жолти лисја што крцкаат под нозете, чадорите и мокрите калдрми на кои застанало времето. Во зима заради тишината, снегот, често и раскашавен, кумбињата и неодоливиот мирис на печени костени, на зашекерени јаболка и топло чоколадо. Дури и сивилото си има своја боја.

А во пролет, кога природата живнува, Скопје е најубаво. Град кој има сè, кој е секогаш

Симит-погача

буден, каде сите се добро расположени и релаксирани. Заради раздвиженоста на луѓето, првите романтични бакнежи и љубови, пријатните прошетки на сонце, свежината, миризливите јорговани и зелените тревници накитени со бели ради, расцутените липи и фантастичниот поглед на црешовите дрвја.

Толку многу спомени... Оти само дома си е дома. Во Скопје различноста има душа, каде и мојата си го пронашла своето место. Секоја солза, насмевка, збор и мисла е трага оставена на неговите улици, по парковите, низ воздухот. Го впивам со полно срце, со него созреваам, се менувам, правам нови спомени. И кога го напуштам, секогаш му се враќам. Утре ќе дојдат некои нови генерации, ќе го доживеат на свој начин. За мене Скопје е надеж, светлина, зрак што искри во моето око.

Елизабета Петровска

Боза

Неизвесност околу обновата на куќите од земјотресот

Меѓу погодените семејства со земјотресот што се случи на 28 декември се и неколку македонски фамилии кои тешко живеат, иако поминаа неколку месеци од непогодата. Велат, ги „убива“ неизвесноста кога ќе им се врати животот во нормала, а најмногу од сè што никој веќе не ги контактира. Една група Македонци од Загреб неодамна ги посетија Сисак, Петриња и околните места за да видат каква е ситуацијата со македонските семејства кои живеат во овој дел од Хрватска.

„Со свои очи го видовме нивното секојдневие, кое воопшто не е добро. Нивните домови и натаму се разрушени. Еден дел од македонските семејства се сместени во куќи кај роднини или пријатели, додека друг дел се во контејнери и сè уште јадат од конзерви. Тие не се мобилни, немаат коли за да отидат по топол оброк што го организира Црвениот крст во центарот на Петриња“, вели Споменка Демниева, која е еден од иницијаторите да се посетат семејствата погодени од оваа природна непогода.

Тешки моменти

Таа го посочи примерот на две Македонки од семејствата

Иако поминаа пет месеци од катастрофалниот земјотрес што се случи во Сисачко-мославачката жупанија и стивнаа реакциите по потресните слики за семејствата чии домови преку ноќ беа разрушени, неизвесноста за нив е сè уште присутна

Дотлиќ и Икшиќ, кои иако се блиску, во моментот сместени во две различни контејнерски населби, не знаеле една за друга.

„Со нашето доаѓање ние ги поврзавме, па ете сега можат да се дружат, да зборуваат македонски јазик, да си споделат тешки моменти, или нешто што им е на душата како сонароднички“, додава Демниева.

Во овој број на „Македонски глас“ ќе се посветиме на неколку најпогодени семејства за кои упатуваме и апел за помош.

Зорица Петровиќ Драгичевиќ од Петриња живее со дементна 80-годишна мајка, ја напуштила работата за да може да ѝ се посвети. Работи само нејзиниот сопруг, а нивната куќа која претрпе големи оштетувања од земјотресот е означена со црвена налепница, бидејќи е за рушење. Тие сега се сместени во контејнер.

Катица Дотлиќ, родена Јосифовска од Сисак живее сама. Има преку 60 години и нејзиниот стан се наоѓа во зграда која, исто така, треба да се руши. Катица живее од социјална помош, а доделен и е контејнер каде што сега ги поминува деновите.

Слободан Дамњаноски од Мошќеница кај Петриња е самец. После земјотресот живее во приколка каде зимата ја помина без греење. Куќата е распукана и има портокалова налепница.

Цветанка Димизовска Икшиќ од Сисак, пензионерка, исто така поминува тешки денови. Сместена е во контејнер без вода и тоалет. Има стан во зграда за која сè уште не се знае дали целосно ќе се

руши. За станот има кредит во швајцарски франци кој треба да го исплаќа уште пет години. Цветанка има 69 години.

Живко Давидовски од Петриња, неговата куќа претрпела големи оштетувања, па е означена за рушење. Давидовски е и претставник на македонското национално малцинство во Сисачко-мославачката жупанија.

Разочарани од институциите

Го контактираше Живко Давидовски да видиме каква е сега ситуацијата.

„За жал, никој не нè контактира и ништо не знаеме. Јас сум сè уште на улица, така да кажам. Да не се роднините кои нè прибраа во Сисак, не би имале каде да живееме. Контејнер не можеме да поставиме во центарот на Петриња, нема место“, вели Давидовски, кој посочува дека е целосно разочаран од државните институции, за кои вели дека работат затворено и стихиски.

Давидовски вели дека во овие 5-6 месеци после земјотресот ништо не е направено за нивните проблеми, препуштени се сами на себе, а есента брзо ќе дојде, и со тоа и зимата. Тој истакна дека ќе побара помош преку Македонската амбасада во Загреб, таа да интервенира кај државните институции за да ја забрзаат обновата на куќите на Македонците во Сисачко-мославачката жупанија кои претрпеа оштетувања, за да можат колку толку да се вратат во нормала.

„Кога би знаеле некаков временски рок, би можеле некако да се организираме. Вака сè е толку неизвесно, што нè доведува до целосно разочарување. Ниту знаеме што ќе се случи со нас, ниту знаеме колку ќе можеме вака да издржиме“, вели Давидовски.

Малите луѓе – најпогодени

По првиот бран на неизмерната хуманитарна помош и огромниот број на волонтери, овие луѓе сметале дека обновата брзо ќе се случи и дека зад нив ќе ги остават сите стравувања и неизвесности. Но, за жал, реалноста по неколку месеци од природната катастрофа, го покажува своето друго лице.

„Во целата оваа работа ние сме многу мали луѓе кои само бараат што побрзо да им се врати животот во каква-таква нормала“, укажува Давидовски.

Сите овие семејства за кои добивме информации, а сигурно има уште Македонци за кои не знаеме, ги врза иста судбина – во еден миг да останат без сето тоа што го стекнувале и за што се бореле цел живот. Неизвесноста кај сите нив е голема. Ништо не знаат. Нити кога ќе почне обновата на нивните домови, нити кога приближно ќе можат да се вратат во нив.

По селата ситуацијата е уште полоша. Оддалеченоста од поголемите места ги изолира луѓето кои немаат можност секојдневно да доаѓаат по помош, било да е тоа кујната со топол оброк од Црвениот крст или сл. Некои од нив добиле еднократна парична помош. Градежен материјал никој не добил.

Контејнери и дрвени куќички

Според достапните информации на службената страница

на Град Петриња, наскоро се очекува да почне обновата на првите стамбени објекти кои се означени со црвена или жолта налепница, а приоритет ќе бидат повеќечлени семејства. На список за рушење на објекти кои се опасни за живот и околина се евидентирани 215 на подрачјето на Град Петриња.

Од Стожерот за цивилна заштита на Град Петриња нè информираа дека заедно со надлежните државни институции се концентрирани на отстранување на опасности од разрушените објекти. Началникот на Стожерот, Данијел Дворнековиќ ни изјави дека покрај увидите и изработка на елаборати за состојбата на градежната конструкција на објектите, работат и на поставување на контејнери и дрвени куќички како привремено решение за сместување на луѓето чии домови се погодени со земјотресот.

Милена Георгиевска

АПЕЛ ЗА ПОМОЌ

Katica Dotlić IBAN:
HR6323 9000 1329 2763 744
Hrvatska Poštanska Banka

Živko Davidovski
IBAN: HR9024 0700 0320 2359 149
OTP Banka

Zorica Petrović Dragičević
IBAN: HR1224 0700 0328 3327 520
OTP Banka

Slobodan Damnjanoski
IBAN: HR4825 0000 9321 0642 257
Addico Bank

Čvetanka Ikšić
IBAN: HR0423 4000 9320 1669 263
Privredna Banka

Кога семејството ми дава поддршка, ништо не ми е тешко

Бројните ангажмани Мирјана Мајиќ, повторно избраната претседателка на МКД „Билјана“ од Задар, успешно ги усогласува со улогата на семејна жена. „Кога сопругот и семејството стојат зад мене, можам да ги реализирам сите зацртани цели“, вели Мајиќ, скопјанка која последните 41 година живее во Хрватска

Друштвото, со тоа што би му помогнала на идниот претседател во работата додека се снајде. Меѓутоа еден наш долгогодишен член на Управниот одбор одма рече дека нема шанси и побара повторно да бидам претседателка на МКД „Билјана“, што не ми беше сеедно. Сакав некој помлад да се фати за работа, ама испадна поинаку бидејќи Надица Жампера, досегашна потпретседателка, поради здравствени причини не сакаше повеќе да остане на таа функција. И ние ја почитувавме нејзината одлука.

Како реагираа членовите на Собранието во врска со Вашиот избор?

Бидејќи го водев состанокот на Собранието, ги повикав присутните членови да дадат предлог за нов претседател, меѓутоа скоро сите во глас рекоа „ќе останеш ти“, претпоставувам бидејќи се задоволни со мојата работа.

Да, сите знаеме колку труд и време давате од себе за реализација на сите програми на МКД „Билјана“. Знаеме дека имате и семејство, како на сето тоа реагира Вашиот сопруг кој не е Македонец?

Мојот сопруг еднаш рече: ако сум те довел во мојата „домовина“, тогаш ти мораш да имаш, макар преку Друштвото, врска со твојата татковина, јазикот, и се разбира, со сè што

Мирјана Мајиќ, сопруга, мајка, поетеса, долгогодишна претседателка на Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар, претставничка на македонското национално малцинство во Задарската жупанија, членка на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ, членка на неколку книжевни друштва... има исклучителна енергија за реализација на бројни активности. Повод за разговорот беше нејзиниот повторен избор на челната позиција во Друштвото.

Искуство

На Изборното собрание повторно бевте избрана за претседателка на Друштвото.

Да, еве веќе по петти пат ми е укажана оваа доверба од страна на нашите членови. На Управниот одбор одржан на 23 февруари предложив да се избере ново раководство на

се работи во Друштвото, а е во насока на негување и чување на идентитетот. Голема поддршка, разбирање и помош добивам од него. Освен што е долгогодишен член во МКД „Билјана“, тој е и ликвидатор на Друштвото. И тука има една анегдота. Секогаш ми помагаше, но јас никогаш не го прашав дали сака да биде член. Сам ме праша дали може и тој да се зачлени, а членови се и мојот син и внука.

Најактивна претставничка на малцинствата во Задар

Како ги ускладувате Вашите обврски како сопруга, мајка, баба, со обврските во Друштвото? Знаеме дека сте и претставничка на македонското национално малцинство во Задарската жупанија.

Со разбирање, семејството ми е поддршка во сè. Неодамна сум избрана од Град Задар за членка во Советот за реализирање на Планот за развојна култура на Град Задар 2019-2021 година како претставничка на културните малцинства во Задар. За тоа разговарав со сопругот и ми даде голема поддршка.

Како токму Вас Ве предложи Град Задар?

Град Задар, односно Управниот оддел за култура и спорт ги контактираше сите друштва кои се занимаваат со култура да присуствуваат на работилници во врска со оваа тема. Како претседателка на МКД „Билјана“ и како претставничка на македонското национално мал-

цинство во Задарската жупанија настојувам да бидам во тек со сите активности во нашата жупанија и град. Учествував во три работилници на кои во групи правевме еден вид проекти за подобрување на програмите и нивната реализација во градот. За жал, никој од другите малцинства не се појави на овие работилници. По неколку месеци бев информирана дека како најактивна од малцинствата во Задар, предложена сум за членка на Советот за реализација на Планот за развојна култура на Град Задар 2019-2021 година. Ова е голема чест за мене и за

нашето малцинство. Мојата активност е препознатлива во жупанијата и во градот.

Пишувате поезија, монодрами, кратки приказни, членка сте на неколку поетски друштва во Хрватска. Како го постигнувате сето тоа?

Сè што сакаш, и можеш. Јас семејството никогаш не сум го оставила без зготвено јадење. Сопругот ме поддржува. Патувам често на поетски читања, фестивали, и тоа ме исполнува. Ако сте со некој 52 години во брак, значи има разбирање и толеранција.

Сакам да додадам дека сум духовно богата жена. Сите католички верски празници ги празнувам заедно со сопругот, а исто така, и тој со мене македонските обичаи кои се многу убави. Навистина најдов сродна душа за што сум многу среќна.

Антонела Галиќ

Носталгија за Македонија

За оние што не знаат, Вие живеете во Задар веќе 41 година. Дали ви недостасува Вашата татковина Македонија?

Како не, носталгијата е секогаш присутна! Порано одев почесто, а еве веќе три години не сум била. И вирусот ми за-

стана на патот. Викаат, кога ќе умрат родителите, помалку ќе те влече да одиш во родното место. Моите родители одамна ги нема меѓу живите, но јас имам голема фамилија, а и да ја немам, секогаш ме влече она македонското.

Трибина и изложба за Кочо Рацин

Со трибина „Животот и делото на Кочо Рацин“ и изложба „Портрети на Кочо Рацин“ беа одржани „Деновите на македонската култура“ во Задар

на Друштвото, па мило им беше кога го слушнаа, рече Мајиќ.

Потоа, на трибината се читаа песни од Кочо Рацин и се прикажа изложба со негови портрети настанати во периодот кога бил во затвор, а цртежите се направени од страна на затвореникот Перо Корбар.

Цртежите беа разгледувани со голем интерес на присутните. Во оваа програма учествуваа сите секции на Друштвото.

Антонела Галиќ

На 23 март 2021 година МКД „Билјана“, во склоп на манифестацијата „Денови на македонската култура“, ја одржа програмата „Животот и делото на Кочо Рацин“ и ја организира изложбата „Портрети на Кочо Рацин“. Програмата се реализираше во просториите на Друштвото.

За животот и делото на овој исклучителен македонски поет зборуваше водителката на литературно-драмската секција „Записи со љубов“, Мирјана Мајиќ, која ги поздрави присутните со пригодни зборови.

Зошто токму Кочо Рацин?

За Кочо Рацин, кој е омилен поет меѓу Македонците, се знае и во нашава втора татковина, Република Хрват-

ска, бидејќи неговата збирка поезија „Бели мугри“ е отпечатена во 1939 година токму во Хрватска.

Мајиќ посебно истакна дека секоја година Македонското културно друштво „Охридски бисер“ од Загреб во соработка со Заедницата на Македонците во Р. Хрватска оди во Самобор каде што во паркот на Самоборскиот музеј е поставен споменикот на овој голем поет и македонски револуционер.

Исклучителни затворски цртежи за Рацин

- Многу пати и неколкумина од нас и од другите македонски друштва од Хрватска биле присутни на овој вреден настан. Рацин е Велешанец, и Велес како збратимен град со Самобор, доаѓа да се поклониме пред биста-

та на Кочо Рацин. Во тој период се одржуваат изложба, трибина и приредба во чест на Кочо Рацин. Многумина за ова не знаеја, особено поновите членови

Вечер на секции

На 13 април 2021 година во рамките на манифестацијата „Денови на македонската култура“ во просториите на Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар, одржана е програмата „Вечер на секции“. Настанот беше колаж од активностите на секциите на Друштвото.

Прво се читаа песни од автори кои имаат издадено збирки преку Советот за националното малцинство на Република Хрватска. Пред присутните се најдоа збирки поезија од Ели-

забета Петровска, Миленка Златеска, Лилјана Димовска Петернел, Ивона Дуноски Митев и се разбира од Мирјана Мајиќ, дводомна поетеса, претседателка на МКД „Билјана“ од Задар.

Учесниците на настанот читаа по две-три песни, на македонски и на хрватски јазик, и имаа прилика за разговор и дружење при што се создаде пријатна и опуштена атмосфера, која на сите ни недостига во ова време на корона.

Членовите на етно работилницата при Дру-

штвото за оваа пригода подготвија домашни пити и колачи. Целата програма се одвиваше

по препораките на Националниот стожер за цивилна заштита.

А. Г.

Веќе традиционално неколку години по ред Градската библиотека Задар организира ма-

нифестација „Задар чита“. На овој настан се повикуваат книжевни друштва да читаат поезија на зададена тема.

Задар чита

Оваа година темата беше „Бајка во стихови“. Во книжевното друштво „Зборови над сè“ („Riječi iznad svega“) од Задар членува водителката на литературно-драмската секција „Записи со љубов“ при Македонското културно друштво „Билјана“, Мирјана Мајиќ. Таа ја прочита својата песна на македонски јазик „Мечтаење и стварност“ која беше мошне интересна, зошто во неа опишува дел од својата младост.

Настанот се одржа во атриумот на Градска библиотека Задар, на отворено, по сите препорачани мерки за заштита од ковид-19. На настанот, меѓу исказаната поезија, пееше и свиреше на гитара свои авторски песни, Марио Паделин.

Учествуваа и поети од Нин, Книн и Шибеник, членови на ова книжевно друштво. За жал, поради пандемијата присуството на учесниците и гостите беше ограничено.

А. Г.

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

Razlika koja se vidi.

Savršeno je moguće.

Победа на животот над смртта

Велигден, денот на Христовото воскресение, е празник на победата на животот и тоа на вечниот живот. На Велигден ја славиме тајната на победникот Христос, кој со своето славно воскресение од мртвите ја победи смртта и го облече смртникот во бесмртност.“ (Отец Кирко Велински)

На 2 мај, на Велигден, почитувајќи ги епидемиолошки-

те мерки, вратите на црквата „Свети Фабијан и Себастијан“ во Риека беа отворени за сите верници на МПЦО „Свети цар Константин и царица Елена“. Иако парохискиот свештеник Кирко Велински не беше во можност да присуствува и да ја одржи свечената божествена литургија, таа сепак ечеше во срцата на верниците кои во молитва запалија свеќи, спокојно

му се заблагодарија на Бог за неговите дарови и со радост го дочекаа Христовото воскресение со поздравот Христос Воскресе!

Сите присутни добија благословено црвено јајце, а секое дете доби Детска Библија.

Г. К.

Членовите на етно работилницата „Герѓев“, која функционира во рамките на Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар, на 30 март из-

Етно работилницата „Герѓев“ изработи велигденски украси

работуваа експонати за изложба по повод големиот христијански празник, католичкиот УСКРС и македонскиот ВЕЛИГДЕН. Неверојатно убава атмосфера владееше при изработката на велигденските украси. Времето брзо минуваше, а секој сакаше да украси и изработи што поубави сувенири за Велигден.

Така членовите на оваа работилница боја-

дисаа јајца, украсуваа и боеја зајчиња, пилиња... и многу нешта што се во знакот на овој голем верски празник. Тие го украсија просторот на Друштвото со пригодни цветови и со изработените велигденски украси. Неодминлива беше и кошницата со црвени јајца приготвени од претседателката на Друштвото, Мирјана Мајиќ.

За жал, поради пандемијата не беше возможно да се реализира предвидената програма „Во пресрет на Велигден“.

Сеедно, изработените предмети и украси остануваат за следната година со надеж дека овој опасен вирус ќе помине или ќе се ублажи па тогаш, и со нови, и со стари изработки ќе се организира изложба.

А. Г.

Ин мемориам

Збогум за Наста Пеќанац

На 18 март 2021 година ја испративме почитуваната членка на Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар, Наста Пеќанац.

Родена е во Скопје пред 80 години, Нацка како што ние ја викавме, беше членка на Друштвото од неговото основање. Иако жена со доста години, ретко пропуштеше некој настан организиран од страна на членовите на Друштвото. Се радуваше на секоја програма, на

секој кажан македонски збор, на секоја испеана македонска песна или изрецитиран стих.

Поради ситуацијата со пандемијата, на испраќањето на вечен починак беше само претседателката на Друштвото, Мирјана Мајиќ, која со емотивни зборови се прости од оваа вредна Македонка, во име на МКД „Билјана“.

Нека и е вечна слава и фала за сето што го стори за Друштвото.

А. Г.

In memoriam

Велигденска традиција

МКД „Охридски бисер“ од Загреб се претстави со изложба на македонски традиции и обичаи кои се практикуваат од дамнина

Како и секоја година така и оваа пандемиска 2021, МКД „Охридски бисер“ од Загреб на 30 март организираше настан под назив *Велигденска традиција*, во пресрет на католичкиот Велигден кој се слаveshe на 4 април. Настанот беше дел од културната манифестација *Денови на македонската култура* и опфати интересна изложба на етно работилницата „Разбој“ при Друштвото, која беше поставена во просториите на Заедницата на Македонците во РХ, со различни пригодни велигденски мотиви и вкусни домашни специјалитети подготвени од членките на културната секција.

- За Велигден се вели дека е празник над празниците, ден кога се слави животот, кога Исус воскреснал и со тоа ја докажал својата божествена сила и моќ. Нашата вера се темели на таа радост која Исус ја донел со светлината и таа е наш патокан низ животот. По тој повод се спроведуваат низа обичаи кои секогаш се неопходен дел од празнувањето на овој голем христијански празник. Ние годинава одлучивме да понудиме изложба и на тој начин македонските традиции и обичаи, кои се практикуваат од дамнина, да ги зачуваме и пренесеме на младите поколенија, вели претседателката на МКД „Охридски бисер“, Виолета Штерјова.

Велигденски јајца

На изложбата можеа да се погледаат бројните ракотворби и декорирани аранжмани што ги изработија членките на Друштвото. Традиционалната велигденска погача беше неизоставен дел од празничната трпеза, а годинава ја подготви Олга Чичек. И секако, нема Велигден без шарени јајца. Во христијанството велигденското јајце го симболизира Христовото Воскресение. За Велигден јајцата се бојадисуваат и укра-

суваат, а првото јајце традиционално е секогаш црвено. Тоа се остава на страна до идниот Велигден и се вика чуваркуќа.

Еден од најрадосните и најубавите обичаи за Велигден е кршењето со јајца. Тогаш настанува веселба и натпревар чие јајце е најсилно, што претставува радост за децата, но и за возрасните. Јајцата прво се кршат врв со врв, а потоа од обратната страна. Тој кој ќе скрши туѓо јајце го зема за себе.

На Велигден наутро обичај е да се измиеме со вода во која се потопени дрен, здравец, босилек и црвено велигденско јајце. Децата треба да се допрат со црвено јајце за да бидат црвени и здрави во текот на годината. На Велигден прво се јадат јајца, па потоа другото јадење. Гостите кои ќе дојдат во домот на Велигден се даруваат со јајца. Исто така јајца се даруваат и кога се оди на гости.

Изложбата можеше да се разгледа до православниот Велигден, кој годинава беше на 2 мај. Со поздравот ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ – НАВИСТИНА ВОСКРЕСЕ, со мир во душата, со љубов во срцето, со верба во Бога и во слава на Христос, да се радуваме, да простуваме, да сакаме и да се почитуваме.

Елизабета Петровска

Вистински амбасадор на македонскиот јазик и култура

Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ има неколку секции кои активно и неуморно работат сите овие години на неговото постоење, но во последно време најмногу се истакнува литерарната секција чија водителка е Милена Златеска.

Која е всушност Милена Златеска, која неуморно работи за Друштвото, а и за сите асоцијации на македонското национално малцинство на Истарска жупанија и Пула?

Моминското презиме ѝ е Дојчиноска, татко Вукашин и мајка Владина, родена е во Македонија во Македонски Брод. Заврши Економски факултет во Прилеп, а во Пула дојде во 1992 година поради неизмерната љубов кон нејзиниот сопруг Ратко Златески, со кој имаат три прекрасни ќерки Михаела, Маринела и Магдалена. Од тогаш, па сè до денес, живее и работи во Пула.

Активност во македонските асоцијации

Покрај својата редовна работа, Златеска од самиот поче-

ток неуморно и активно учествува во работата на македонските асоцијации во Пула и во Истарска жупанија. Неколку мандата била благајник на Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ и дописник на *Македонски глас*, потоа неколку години била административен секретар и член на Советот на македонското национално малцинство за Град Пула и секретар на МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула. Денес е потпретседателка на Друштвото и член на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ, како и член на Советите на македонското национално малцинство за Град Пула и Истарската жупанија, член на Редакцискиот одбор на *Македонски глас*, како и секретарка на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“. Член е и на неколку книжевни друштва во Хрватска.

Како што вели и самата, не може да си помогне себе си и некои од овие активности да ги остави на страна и да не работи толку неуморно за својот јазик, култура, традиција и обичаи.

- Не можеш, каде и да си, дури и на крај на светот, своето да го оставиш и да живееш без својот идентитет, вели Милена.

Тоа ја води низ целиот живот и сè сака да пренесе на генерациите, на своите деца, сите да слушнат дека постои македонски јазик, македонски и право-

Поезијата и нејзините активности, но и учеството во многубројни хрватски и меѓународни зборници, како и безбројните признанија, со право ја претставуваат авторката Милена Златеска како амбасадор на македонскиот јазик и култура не само во Република Хрватска, туку и пошироко

славни обичаи и традиција и се залага тоа да се презентира во средините каде што живеат Македонци.

Пет збирки поезија

Со пишување поезија Златеска се занимава уште од своите ученички денови, а во Пула продолжи аматерски да пишува за своја душа. Потоа запишаните песни на разни листови ставени во фиоките од нејзиниот дом, ги доставила за збирката поезија „Избор песни на македонски автори од Хрватска“, која излезе од печат во 2012 година. Голем придонес за тоа има универзитетскиот професор д-р Васил Тоциновски, кој во тоа време работеше во Лекторатот за македонски јазик на Риечкиот универзитет, кој ги рецензираше песните за заедничката збирка.

Промоција на првата нејзина песна „Огниште“ од оваа збирка Милена ја доживеа во Самобор, со што ја освои публиката. За издавањето на првата нејзина самостојна збирка поезија „Огниште“ во 2014 година заслужни се поетесата и секретарка на Заедницата на Македонците во РХ, Елизабета Петровска и проф. д-р Васил Тоциновски кој ја мотивираа авторката да ги собере своите песни и да направи двојазична збирка. Така почнува активното пишување на Милена Златеска.

Потоа следува издавањето на уште три двојазични збирки поезија „Ода на љубовта“ (2017 год.), „Чувари на душата“ (2019 год.) и „На брегот“ (2020 год.). Сега е во подготовка и петтата книга со наслов „Дом на срцето“, која всушност е продолжение на претходните четири.

По една книга за секој период од животот

Сега кога самата прави анализа на насловите на книгата забележува дека случајно ѝ се подредени на нејзиниот живот, па вели: „Првата книга „Огниште“ е она огниште од каде што имам заминато, моето родно место, мојата татковина. „Ода на љубовта“ е книга посветена на 25 години живот со сопругот, години поминати во неизмерна љубов и почитување, во среќа и радост со децата. Третата книга повторно ме врзува за мојот роден крај каде што знам дека повеќе нема да се вратам да живеам, во Македонија, па така насловот на книгата е „Чувари на душата“ и ја посветив на своите внуци, на децата од брат ми Митко. Со четвртата книга, сега веќе со добар корен надвор од татковината, „На брегот“, се мисли на брегот на морето каде што останувам да живеам, а тоа го повлекува петтиот наслов

Primer Aniversario

Del CCI Utopía Poética Universal
"Los poetas más grandes del mundo"

El Colectivo Cultural de Utopía Poética Universal -Filial San Luis Potosí,
le da la más cordial bienvenida

Milena Zlateska

Apellido de soltera Dojčinowska, nació en 1964 en Makedonski Brod en la República de Macedonia. Se graduó de la Facultad de Economía (Informática Empresarial) en Prilep en la Universidad "St. Kliment Ohridski" de Bitola y obtuvo el título de economista graduado. Ha estado escribiendo poesía desde sus días de escuela secundaria. Hasta ahora, ha publicado diez poemas en la colección de poemas "Selección de poemas de autores macedonios de Croacia", y tres de sus colecciones independientes "Chimenea", "Oda al amor" y "Guardianes del alma" y "On the Shore" está en preparación y en realidad es solo una secuela, y alrededor de sesenta colecciones y muchas más gracias y premios de otras comunidades y sociedades donde Milena Zlateska se representó a sí misma y MKD IZ "St. Cirilo y Metodio" de Pula como jefe de la Sección Literaria y principal organizador de todos los programas y eventos culturales de la Sociedad.

„Дом на срцето“ – домот на душата е останат во татковината, а домот на срцето е во домовината Хрватска.

Но, таа не застанува тука. Како водителка на литературната секција на Друштвото и главен организатор на програмите се залага за сè поголема активност и покажување на својот идентитет, особено во оваа година и пол откако владее корона вирусот. Бидејќи сè помалку можат да се реализираат програмите пред жива публика, таа се активира на виртуелно остварување на програмите. Така, поезијата на Златеска зеде поголем замав благодарение на пошироката презентација, па од јануари годинава до сега има добиено околу

шеесетина дипломи, благодарници, признанија, златни плакети од Македонија, Хрватска, Србија, Босна и Херцеговина, Словенија, Италија, Мексико, Индија, Русија... За 2020 година во Босна и Херцеговина е прогласена за автор на годината. Нејзини песни се објавени во седумдесетина зборници низ светот.

На 26 април во Крим во Русија се читаше нејзината песна на македонски јазик „Песна на љубовта“ на V. Меѓународен женски конгрес. На 4 мај, со песната „Мој дом“ Златеска зеде учество на првата годишнина на книжевната организација *Меѓународна културно-колективна утопија и универзална поетика* на манифестацијата „Најголеми светски поети“ која што се организираше во Сан Луис Потоси во Мексико.

Посебни се признанијата од македонската Агенција за иселеништво и признанието за исклучителниот придонес во афирмацијата на книжевноста преку пишаниот збор од Македонската амбасада во Република Хрватска. Учеството во многубројни хрватски и меѓународни зборници, како и безбројните признанија, со право ја преставуваат авторката Милена Златеска како амбасадор на македонскиот јазик и култура не само во Република Хрватска туку и широко, во целиот свет.

Михаела Златеска

МКД „Охридски бисер“ е нејзиниот втор дом

Цветанка Шестан

Емпатична, добра, дружељубива и вредна, се епитетите кои најдобро ја опишуваат нашата сонародничка Цветанка Шестан. Родена е 1948 г. во битолското село Оптичари во семејството Пискуловски. Во Македонија завршува образование и се запознава со Маријан, Хрват од с. Земуник крај Задар, кој тогаш бил во Битола на теренска работа со фирмата „Никола Тесла“ од Загреб.

Својата љубов ја крунисуваат со брак и во 1966 г. се селат во Задар каде што живеат со своите два сина, Давор и Елвис. Во 1975 г. се преселуваат во Загреб, а во 1978 г. и Цветанка се вработува во истата фирма. За жал, во 1986 г. Цветанка го губи синот Давор, а во 1996 г.

Цветно изненадување за 73. роденден од внуката Гордана од Битола

починува и сопругот. Но, животот продолжува и после 21 година работа Цветанка ја дочекува пензијата од сопругот.

Битола, мој роден крај

Како пензионерка Цветанка има доста слободно време. Се зачлена во МКД „Охридски бисер“ уште од неговите почетоци. Членува и во КУД „Иван Горан Ковачиќ“ од Загреб, како и во Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб во два мандата.

МКД „Охридски бисер“ е нејзиниот втор дом. Секогаш кога треба, Цветанка е тука за да помогне. Учествува и во секциите, во пејачката група „Моми

Цветанка Шестан, родена Пискуловска, како Македонка со загребска адреса членува во Друштвото уште од неговите почетоци

Со внуката Елена во Битола

бисерни“, во фолклорната група „Китка“, во етно работилницата и во кулинарската секција. Па дури и во времето на пандемијата е активна. Зашто работата и дружењата ја исполнуваат.

И Македонија ја посетува често, бар два пати годишно. И како што вели нејзината омилена песна „Битола, мој роден крај“, оди да ја види сестра си и нејзините внуци, да ја наполни душата со македонските убавини, со македонската песна, да прошета по битолската чаршија Широк сокак, да се напије кафе со школските другарки и да се потсети на некои носталгични дамнешни времиња.

Елизабета Петровска

На настап со „Моми бисерни“

Ороводецот на „Китка“

Виртуелно дружење за „Ноќ на книгата“

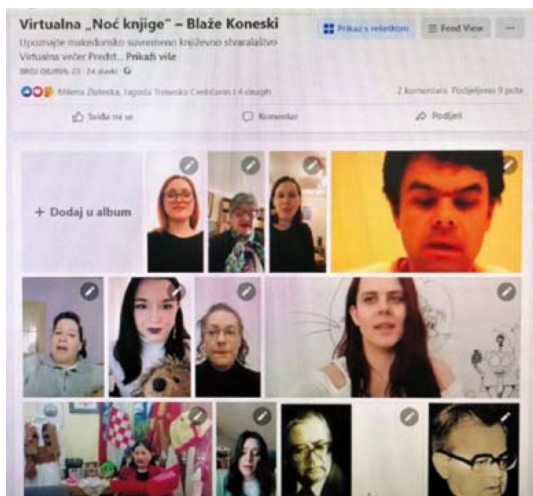
Блаже Конески, како основоположник и кодификатор на современиот македонски јазик, им ја оставил трајната порака на Македонците за зачувување и негување на македонскиот јазик: „Јазикот е наша татковина“

И годинава, по повод Меѓународниот ден на книгата и авторските права и Денот на хрватската книга, по јубилеен десетти пат во Хрватска се организираше традиционалната манифестација *Ноќ на книгата*. Заедницата на Македонците во РХ во соработка со МКД „Охридски бисер“ од Загреб учествува на оваа манифестација веќе седум години по ред, па така, на 23 април се одржа македонската *Ноќ на книгата*.

Поради пандемијата на корона вирусот и годинава се организираше виртуелна книжевна вечер на „Facebook“ страницата на ЗМРХ. Темата беше *Запознајте го македонското современо книжевно творештво, преку Претставување на ликот и делото на Блаже Конески – автор на современата „Граматика на македонскиот книжевен јазик“*.

Емотивни рецитали

Програмата ја реализираше водителката на работилницата по македонски јазик за возрасни при МКД „Охридски бисер“, Лидија Барик. Со видеа, фотографии и текстови на постовите се одбележа 100-годишнината од раѓањето на академикот Блаже Конески (Небрегово 1921 - Ско-

Конески

пје 1993), истакнат поет, прозаист, есеист, книжевен историчар, филолог, преведувач, професор, славист и автор на фундаментални дела од областа на македонскиот јазик и литература. Програмата беше во негова чест бидејќи 2021 година е прогласена за Година на Блаже Конески.

Песни на Конески емотивно се рецитираа во изведба на членовите на работилницата по

за возрасни при МКД „Охридски бисер“ и на студентите на Катедрата за македонистика при Филозофскиот факултет во Загреб, а имаше и гости.

Лидија Барик ја рецитираше песната *Враќање*, Ања Јерман Котник рецитираше две песни, *Штип* и *Татковина*, Љубица Новак – *Бура*, Вибор Роје – *Тишина*, Ива Радељевиќ – *Песна* и *Врв*, Инес Бабиќ – *Дете заспано*

крај езеро, Санела Бркиќ – *Бегство*, Драгана Дрлачиќ – *Гaleb*, Ѓула Јанковиќ – *Жед* и Магдалена Кукиќ – *Тешкото*.

Во текот на тричасовната програма постовите беа проследени со бројни коментари на пофалби од луѓето што ја следеа, што сакаа да се запознаат со ликот и делото на Блаже Конески и да уживаат во одличните презентации на учесниците.

Елизабета Петровска

„Глас љубави“ – kolaž makedonskih i hrvatskih pjesama

Diva hrvatskog glumišta Kostadinka Velkovska vratila se na scenu 1. travnja 2021. godine predstavom „Glas ljubavi“, poetsko-glazbeni kolaž na kojem je govorila stihove poznatih hrvatskih i makedonskih pjesnika, pjevala šansone kao i tradicionalne i ljubavne pjesme

Nakon duže stanke, što zbog bolesti, što zbog pandemije koronavirusa, na scenu se vratila glumica i šansonjerka Kostadinka Velkovska. Diva Velkovska, od milja zvana Kosta, vratila se na scenu 1. travnja u Centru za kulturu Trešnjevka s predstavom „Glas ljubavi“ pod redateljskom palicom Borisa Svrtana. Dramaturgiju potpisuje Vesna Đikanović, produkciju Tadija Kolovrat, a za glazbenu pratnju glumice bio je zadužen klavijaturist Toni Eterović. Predstava je nastala kao koprodukcija Kazališne družine „Leda“, B GLAD produkcije i Cen-

tra za kulturu Trešnjevka.

Bio je to poetsko-glazbeni kolaž na kojem je Velkovska govorila stihove poznatih hrvatskih i makedonskih pjesnika, pa su se tako mogli čuti stihovi Vesne Krmpotić, Dorte Jagić, Sibile Petlevski i drugih, ali i šansone, tradicionalne i ljubavne pjesme.

Voli publiku i publika voli nju

Glumica, koja suvereno vlada scenom već desetljećima, nikada ne ostavlja publiku ravnodušnom. Dok briljantno i ležerno izgovara ljubavne stihove, publiku „pre-

tvara u uho“, a na prve taktove tradicionalnih makedonskih pjesama „Makedonsko devojče“ ili „Eleno kerko, Eleno“ svi zdušno pjevaju.

Iako službeno u mirovini, nastavila je neumorno raditi, a za sebe kaže da je zaljubljenica u umjetnost, voli kazalište i glazbu, publiku, a i publika voli nju. Želja joj

je ovu predstavu izvoditi i u drugim hrvatskim gradovima, no pričekat će da se situacija s pandemijom koronavirusa smiri.

U iščekivanju nekog novog užitka interpretacije poezije ove dive, koja u sebi nosi poeziju, uživat ćemo u slasti viđenoga.

Antonela Galić

Изложба на националните малцинства во Загребската жупанија

На 5 март 2021 година Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства во Загребската жупанија отвори изложба на фотографии во своите простории во Загреб.

Се работи за фотографии направени во последните неколку години по повод различните активности и одбележувања на националните малцинства во

Загребската жупанија. Изложбата ја подготви Салих Хуремовиќ, претседател на Координацијата, а се планира таа да биде поставена во сите градови во Загребската жупанија.

На фотографиите се најде и македонското национално малцинство кое има своја претставничка во Загребската жупанија, Лена Гапиќ.

Е. П.

Панихида за задушница

На 6 март 2021 година во црквата „Свети Фабијан и Себастијан“ во Риека, верниците на МПЦО „Свети цар Константин и царица Елена“ се собраа на панихида предводена од протојереј ставрофор Кирко Велински.

„Ние знаеме, како христијани, дека од денот на нашето раѓање почнуваме да чекориме кон Бога. Го одиме тој пат, а тој пат само Господ знае до каде е. Наше е да се трудиме и да работиме како да ќе живееме уште 100 години, меѓутоа секојдневно да се молиме како да утре ќе се преселиме во небесната црква“, рече отец Кирко пред верниците.

Тој додаде дека човекот е створен од душа и тело, од материјално и духовно, и тие две компоненти се секогаш заедно и бараат иста нега. Телото го негуваме затоа што е храм на душата.

„Мораме да признаеме дека сите ние по малку ѝ придаваме внимание на душата, а веламе дека телото е смртно, а душата

бесмртна. Душата ја заглавуваме во телото и не ѝ го дозволуваме тоа што го сака. Честопати во животот гледаме дека имаме сè, но не сме задоволни и не сме среќни. Токму поради умртвувањето на душата“, посочи отец Кирко.

Тој потенцираше дека во периодот во којшто се подготвуваме за дочек на најголемиот христијански празник Велигден, време е да ѝ посветиме внимание на душата.

„Ако на телото му ги скратиме мрсната храна и некои други телесни задоволства, то-

гаш можеме да ја јакнеме душата. Тогаш самите ќе почувствуваме дека животот е убав, дека животот е добар“, истакна отец Кирко.

Со палење на свеќи, пченица и вино, отецот во молитва и со зборови исполнети со љубов и почит, со читање на имињата на покојните, нè потсети на сите наши драги упокоени во Бога. На крајот од Богослужбата упати молитва за здравје до сите присутни и до сите оние кои се далеку од нас, но близу нашите срца и молитви.

Гордана Квајо

Годишно собрание на МПЦО „Свети цар Константин и царица Елена“

Шо панихидата за задушница која ја служеше отец Кирко Велински во црквата „Свети Фабијан и Себастијан“ во Риека, членовите на МПЦО „Свети цар Константин и царица Елена“, се собраа

во просториите на МКД „Илинден“ на 6 март да го одржат Редовното собрание.

По краткиот поздрав, изборот на работното тело на Собранието и прифатениот дневен ред за работата, достигнувањата и

актуелните проблеми на МПЦО во 2020 година, говореше отец Кирко Велински.

Отец Кирко ги информираше присутните за фазите и финансирањето на изградбата на првата македонска црква „Св. Злата Мегленска“ во Загреб. Им се заблагодари на сите кои помагаат со своите донации, без разлика дали со материјали или со финансиски придонеси. Апелираше до сите присутни да продолжат да помагаат во градењето на Божјиот храм во рамките на нивните можности.

На состанокот беше разгледан и финансискиот извештај, а се разви и конструктивна дискусија.

Г. К.

Православниот Велигден одбележан двојно

Оваа година, православниот Велигден во МКД „Браќа Миладиновци“ беше одбележан на два начина: заради пандемијата и мерките, беа организирани само две мали и симболични дружења. Првото беше кога дел од членовите на нашата етно-кулинарска секција се собраа на 21

април 2021 година и со радост подготвија неколку различни деликатеси: пита, баклава и гравче тавче со цел да го одбележат големиот македонски и православен празник.

Ова дружење беше направено и со цел да им се овозможи на малите „Бисерчиња“ и ученици по македонски јазик на ниво на основно и средно образование во Осиек да го одбележат Велигден.

Второто дружење се случи два дена подоцна, на 24 април, кога наставничката Маја Јовановски собра мал дел од децата и учениците во просториите на Друштвото, во координација со родителите кои потврдија дека децата не се заболени.

Целта на дружењето беше предавање за Велигден, но и томбола со пригодни награди! Наградите беа во секој случај слатки, и за душата – книги на македонски јазик, и за телото – децата добија големи чоколадни јајца и зајачиња!

Дел од учениците му донесоа и подарок на Друштвото: своите цртежи на кои ја прикажаа Македонија, а сите ги облекоа маичките со големото срце за Македонија кои им ги направија членовите на Друштвото.

Посебна благодарност децата ѝ упатија на тета Маја Чинчурак која им ја украси масата и со овошје и која дојде да ги поздрават!

Јулијана Тешија

Традицијата за Велигден не умира

З а жал, и оваа година имавме едно поинакво празнување на најважниот верски празник во православниот календар – Велигден или Воскресение Христово. Така, Велигден во услови на корона вирусот и во Сплит, Македонците го прославија во кругот на семејствата со мислите и чувствата насочени првенствено кон Бог, а потоа и кон своите најблиски.

Без оглед на ситуацијата која го снајде целиот свет, не само нас, нашите Македонки своите обичаи за овој празник не ги изоставија. Со полна кошница јајца и велигденска погача, како и со мир и спокој во срцата, на 2 мај го дочекаа Исусовото воскресение.

Некои од верниците ја почитуваа традицијата и на велики Четврток во рана зора ги вапцаа првите три јајца. Велат,

првото јајце е посветено на Бог, второто на домаќинот на куќата и третото за берикет и среќа. На велики Петок е строгиот пост. Правилниот пост е само да се пијат течности поточно вода, чај и сл. На тој ден, Исус бил распнат. Христијаните во тоа време постеле од жалост. Бидејќи јадењето претставувало задоволство, тие сметале дека не треба да јадат. На велика Сабота Исус веќе умрел. Тогаш, навечер се оди во црква и околу полноќ се кружи околу црквата, а потоа се кршат вапцаните јајца. Во неделата се мрси. На тој ден, Исус воскреснал. Исто така, еден од обичаите кој ги радува најмладите е поминување по нивните обравчиња со првото црвено јајце за здравје и среќа во целата година.

Оваа година нашиот духовен заштитник, свештеникот

Кирко Велински со писмо се обрати до своите верници. Меѓу другото тој напиша „Во народот се вели: **Ако гром не удри, човек нема да се прекрсти.** Од оваа, многу мудра народна поговорка, да извлечеме поука! Да си ја изградиме Црквата и да ни стане заеднички дом, а семејниот дом, мала црква. Личната и семејната молитва да ни станат секојдневие, да го зајакнеме духовниот и телесниот пост и здрави по тело и дух, заедно среќни и духовно радосни оваа година во своите домови да го дочекаме серадосното Христово воскресение“.

Марта Жаја

Велигден во Пула

Што да се рече, веќе втора година Велигден, воскресението на Исус Христос се слави без Богослужба и света Литургија поради епидемијата на корона вирусот. Верниците на Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула, како и верниците членови на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, како и минатата година, и овој Велигден го одбележаа без Богослужба, без програми, без некои посебни активности кои минатите години знаеја да се организираат.

Но, обичаите и традицијата не изостанаа. Со почиту-

вањето на мерките на Националниот стожер, верниците уредно си запалија свеќа, еден по еден во просторот на МПЦО и се помолија за своето здравје, како и за најблиските свои, а потоа не задржувајќи се во просторот си заминуваа. Не изостана традицијата на бојадисаните јајца и традиционалниот поздрав „Христос воскрес! Навистина воскрес!“

Црвените јајца по традиција и обичај беа поделени во просторот на Советот на македонското национално малцинство за Град Пула, а придонес за

овој голем христијански празник дадоа и Советите на Град

Пула и Истарска жупанија, како и МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула. Верниците од сите асоцијации, од цела Истарска жупанија, секоја година се посебно активни во МПЦО, на што Управниот одбор на МПЦО им се заблагодарува.

Секоја година сите активности на МПЦО се организираат со благослов и договор на парохискиот свештеник на Македонската православна црква во Република Хрватска, протојереј ставрофор Кирко Велински, кој и овој пат со посебен допис ги поздравил сите верници на Истарска жупанија, со желба за подобро утре и што подобро одбележување на верските празници како што и налага верата на Православната црква, со свечена Литургија и Богослужба.

На крај остануваме со надеж и вера дека догодина Велигден ќе го дочекаме без епидемија и со голема прослава.

М. З.

Ve molime pomognete kolku možete!

Molimo Vas pomozite koliko možete!

MPCO „Sv.Zlata Meglenska“

adresa: Našička 6, 10000 Zagreb R.Hrvatska

so naznaka:

Donacija za izgradnju

Makedonske Pravoslavne Crkve u Zagrebu

broj žiro račun:

HRK HR4023600001101569965

EUR HR1323600001500332698

(SWIFT) ZABA HR2X

Zrno po zrno pogača!

Kamen po kamen palača!

„Оче прости им, не знаат што прават“

Велигден или Воскресение Христово – најважниот празник и темел на нашата христијанската вера

На Велики Четврток се впусуваат првите три јајца. Првото јајце е посветено на Бога, второто на домаќинот на куќата и третото за берикет и среќа.

Порано се бојадисувале само црвени јајца, а се верува дека овој обичај потекнува од Марија Магдалена, која според Библијата, однела јајца обоени во црвена боја пред тогашниот римски цар Тибериј кога се дознало дека Христос Воскреснал. На Велики Петок е строгиот пост. На тој ден, Исус бил распнат. Иако Велики Петок е најтажниот ден за сите христијани во светот, Велика Сабота пак е денот помеѓу радоста и тагата, денот помеѓу смртта и животот.

Спомен на Великите денови

Од самиот почеток на Велигденскиот пост, па сè до самиот ден Велигден нашата црковна општина овде во Р. Хрватска, како мајка заштитничка, се грижеше за своите чеда – нас верниците и во услови на пандемија да си спомнеме за сите овие Велики Денови. Секако, сè беше

прилагодено според правилата на Националниот стожер за цивилна заштита, а тоа подразбира славење без верници или со ограничен број на верници.

Сите овие норми и правила се почитувани, но да се запрашаме дали за духовните норми се грижиме толку? Дали внимаваме на дистанцата со гревот? Дали ги симнуваме маските кои ги имаме безброј само како би си ја задоволиле земната суета, па сме се стопиле со нив и не знае-

ме повеќе кое е нашето вистинско лице? Дали постот со храна и не јадејќи одредена храна сме го замениле така што го јадеме братот свој, ближните свои?

Дали сите овие заклучувања и самоизолации направива да се заклучиме во ќелиите на себелубието, на себичноста и гордоста? Дали користејќи ги сите дезинфекциски средства успеавме да се дезинфицираме од зависта и љубомората? Дали?

Еден од современите Старици вели: „**Брзо тече реката на времето и како силен планински брзак тече во вечноста. Единствено Светата Црква и празниците Божји на некој момент го застануваат ова движење и како да го забавуваат времето.**“

Прародителскиот грев

Затоа, денес да застанеме смирено и да си спомнеме кои сме ние навистина. Од Кого сме и за Кого сме создадени? Да се отрезниме и со трезвен ум да пребиваме во непрестајно сеќавање на она на коешто Црквата нè потсетува денес. За тоа дека, овој земен живот не е нашата вистинска татковина, туку ме-

сто на прогон и ропство, место на болести, страдање и смрт.

Да си спомнеме за нашите прародители и за нивниот пад, чишто последици како рани ги носиме и ние денес, синовите и ќерките нивни. Да си спомнеме за тоа дека Бог зборот „прости“, во рајот не го слушна. Да се сетиме дека горкиот плач и покајанието Адамово низ повеќе вековниот негов живот на земјата беа немоќни да ги исцелат последиците од падот, па затоа Бог Го испрати Својот Единороден Син, Кој доброволно стана Човек за да се прости со паднатиот човек и во Него да ни биде простено, а ние Го распнавме и ги одвраќавме своите лица од Него.

И покрај сè, Неговите последни зборови на Крстот беа: **„Оче прости им, не знаат што прават.“**

Несебична помош за новата црква

Спомнувајќи си за сите духовни дарови и вредности нашиот Отец Кирко Велински ни ја пренесе пораката и од неговото Блаженство Архиепископот Охридски и Македонски Господин Господин Стефан со Светиот Архиепископски Синодот на Македонската православна црква – ОА. Исто така, им се заблагодари на сите верници Македонци во Р. Хрватска, на презвитерата Деспина Велинска Белчовска за нејзиното залагање како наставничка по македонски јазик и постојаното зголемување на бројот на ученици кои ја посетуваат наставата, на претседателот на МПЦО „Св. Злата Мегленска“ од Загреб, на Дејан Белчовски, како и на сите претседатели и членови на управните одбори на црковните општини во Р. Хрватска, на Зорица Велиновска претставничка на македонското национално малцинство при Советот за националните малцинства на Р. Хрватска, Тинка Барбутов Крстева, претседателка на Советот на македонското национално

малцинство за Град Загреб со сите членови, на сите добронамерни луѓе кои несебично помагаат и издвојуваат финансиски средства за доизградба на нашиот нов храм – сите со неизмерна радост го очекуваме неговото завршување и преселување во него. Како и огромна благодарност за посетата и соработката на Јелена Павичиќ Вукичевиќ, која ја извршува функцијата заменик градоначалник на Град Загреб со соработниците Ивица Ловриќ, Стипе Зеба и Елизабета Кнор од Градската управа, а долгогодишни пријатели и поддржувачи на македонското малцинство.

Вистинскиот Пат, Живот и Вистина

Нејзиното присуство на овој голем ден само го потврди фактот дека Македонецот е високо ценет, почитуван и вреднуван како рамноправен член во општеството, дека Македонецот е лојален, чесен и вреден човек.

Во знак на взаемното почитување и благодарност, на Јелена Павичиќ Вукичевиќ ѝ беше подарен прикладен подарок од нашиот балкански бисер, од нашиот европски Ерусалим – ѝ беше врачен охридски бисер.

Павичиќ Вукичевиќ им се обрати на отец Кирко и присутните верници со зборови на благодарност и понатамошна успешна соработка и поддршка.

Драги браќа и сестри да си спомнеме уште еднаш на учењата од Светите Отци дека ние ништо вистински немаме во овој свет. Ние само се ползуваме со нештата од овој свет и Му благодариме на Бог за тоа, но ништо од доброта на овој свет не ги сметаме за наше лично богатство и сопственост, бидејќи ние, христијаните знаеме дека сè доаѓа од Него, нашиот Небесен Отец нашиот Спасител и Господ Исус Христос и само Нему Слава Чест и Поклонение сега и секогаш и во сите векови, оти само Тој е вистинскиот Пат, Живот и Вистина и само Тој ни го даде ветувањето: **не плашете се од неволјите што ќе ви ги приреди светот, оти јас го поразив светот и никогаш нема да ве оставам, а ќе бидам со вас во сите ваши дни сè до завршетокот на светот, Амин.**

**ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!!!
НАВИСТИНА ВОСКРЕСЕ!!!**

Бранкица Богатинов

Живко Богески повторно претседател на МПЦО „Св. Наум Охридски“

Македонската православна црковна општина „Св. Наум Охридски“ од Сплит на 21 март 2021 година во нејзините простории одржа Редовно годишно изборно собрание. Собранието започна со молитва што ја предводеше парохискиот свештеник протојереј ставрофор Кирко Велински, а беше прочитан и благослов упатен од Митрополитот европски г. Пимен.

За нови членови на телата на црковната општина во мандатниот период 2021-2023 година беа избрани: протојереј ставрофор Кирко Велински – парохиски свештеник, Живко Богески – претседател, Дарко Соколов –

потпретседател, Марта Жаја – секретарка, Невенка Матана – благајничка, Ленче Лазаревик – член. За членови на Надзорниот одбор: Венка Џанко, Љубинка Тасиќ и Лидија Ненадиќ, а за членови на Судот на честа: Македонка Кнезиќ, Блага Масачеси Атанасова и Мирјана Богеска.

Празниците без свети литургии

Пред да биде избран новиот состав на МПЦО „Св. Наум Охридски“, беше поднесен извештај за реализираните активности во 2020 година, каде беше посочено дека поради пандемијата на ковид-19 прославите на Велигден и Божиќ беа отка-

жани и не беа одржани свети литургии. Поради условите кои дозволуваат групирање, прославата на патронот на црковната општина „Св. Наум Охридски“ беше одбележана со света литургија и дружење на ограничен број верници. Беше истакната надеж дека ситуацијата со пандемијата ќе се поправи и ќе се создадат услови за одбележување и прослава на поголемите верски празници.

И парохискиот свештеник протојереј ставрофор Кирко Велински се осврна на ситуацијата со пандемијата во цела Хрватска, како и на земјотресите кои ги погодија Загреб и Сисачко-мославачката жупанија и последиците што ги оставија. Свештеникот даде извештај и за средствата кои во изминатата година беа доделени за довршување на изградбата и уредувањето на македонската православна црква во Загреб. Исто така, извести за текот на работите што

се одвиваат во изминатиот период, како и за активностите што се предвидуваат да се реализираат во наредниот период.

На Собранието ставна збор и за предлогот на МПЦО „Св. Наум Охридски“ упатен до Неговото Високопреосвештенство, Митрополитот Европски г. Пимен, со оглед на малиот број верници, Изборно собрание да се одржува на секои 5 години, што е и одобрен. Секоја година по Богослужбата за Рождеството Христово, МПЦО од Сплит треба да поднесува извештај до верниците и до Европската Епархија.

Беше упатена благодарност до генералот Лука Џанко за поддршката на Македонија истакажана во интервјуто во списанието „Македонски глас“.

По завршување на Собранието следуваše и мало дружење кое кај сите нас буди спомени од едни подобри времиња кои со нетрпение чекаме да се вратат.

Марта Жаја

ПРИЛОЗИ (АДВЕРБИ)

Прилозите се полнозначни зборови кои најчесто одат со глаголите и го определуваат дејството според некој признак. Спореди: *Јован многу работи. Јован ноќе работи. Јован дома работи.* Во некои случаи прилозите можат да дополнуваат, да определуваат придавки, именки и други прилози: *многу голем човек, малку вода, мошне добро изгледаш.*

Прилозите се најчесто неменливи зборови. Некои од нив (за начин и количество) можат да се степенуваат (*бргу, побргу, најбргу*), а, пак, некои, кога одат со именки, добиваат и членски наставки (спореди: *еден од повеќето/неколкоте/многоте проблеми*).

ЗНАЧЕЊЕ НА ПРИЛОЗИТЕ

Според значењето прилозите се делат на неколку групи:

- прилози за време: *кога, веднаш, вечер, денес, одамна, после, сега, секогаш, утре* и др.;
- прилози за место: *каде, ваму, горе, далеку, дома, долу, лево, надвор, некаде, таму* и др.;
- прилози за начин: *како, брзо, вака, лошо, некако, поинаку, полека, херојски, храбро* и др.;
- прилози за количество и степен: *колку, двојно, доволно, малку, многу, неколку, повеќе, толку* и др.

Лидија Георгиева

Постојан судски преведувач од македонски на хрватски јазик и обратно
(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

bez jezičnih prepreka...

TRANSLATION AGENCY
beyond language barriers...

Bekos
Zagreb, Croatia

e-pošta: bekos@bekos.hr • Siget 18c/6. kat • Tel. 01 6525 750/Mob. 091 572 33 88 •

PREVODITELJI I SUDSKI TUMAČI ZA MAKEDONSKI, BUGARSKI, UKRAJINSKI, ENGLISKI, NJEMAČKI, SLOVENSKI, TALIJANSKI, FRANCUSKI I OSTALE JEZIKE

Stručni i kvalitetni prijevodi s područja prava, gospodarstva, medicine, farmacije, religije, arhitekture, građevine, strojarstva.

OBRATITE NAM SE S POVJERENJEM!

Малиот принц

„Не можеш да гледаш убаво без срцето, суштината е невидлива за очите...“

Малиот принц, светски познатиот роман на францускиот писател Антоан де Сент Егзипери, беше читан на 13 март 2021 година, во необичниот популарен музеј „Реек- & Роке“ во Риека. Ин-

тересно беше тоа што еден од основачите и управител на овој музеј, Светозар Ниловиќ Тозо, за време на пандемијата излезе со идеја да се чуе, како звучи овој роман на многу светски јазици и разни дијалекти.

Многу учесници го читаа овој роман на својот јазик пред камера. Како ќе звучи сето тоа, наскоро ќе видиме, објавено преку социјалните мрежи.

Овој омилен роман за деца, но подеднакво и за возрасните, е про-

читан на 32 јазици, а на македонски го читаше Ивона Дуноски Митев, претседателка на МКД „Илинден“ од Риека.

Г. К.

Сеќавање на трагично загинатиот Македонец во Сплит

јот живот како војник на ЈНА. Тој е убиен во Сплит и е невина жртва во последната голема војна на Балканот.

Поминаа 30 години од тоа кобно утро, кога Сашко бил на должност стражар во командата на Военопоморската област во Сплит. Неговиот млад живот згаснал тој ден на протести во кои учествувале повеќе од

30 илјади демонстранти што подоцна прераснале во безредија и престрелки, а еден од куршумите бил фатален за него. До ден денес неговото трагично загинување не е разјаснето.

Како секоја година, така и оваа, членови на МКД „Македонија“ на овој трагичен ден оддадоа почит и положија цвеќе пред Општината

на Град Сплит. Уште пред неколку години од страна на Марко Гај и Зоран Буриќ до Општината на Град Сплит е поднесена молба и барање за поставување за негова спомен плоча, која ќе остави белег и ќе го зачува споменот на трагично погубениот млад и невин Македонец Сашко Гешовски.

М. Ж.

На 6 мај 1991 година кавадарчанецот Сашко Гешовски, младо момче, на 20-годишна возраст трагично го заврши сво-

Prijevod osobne, poslovne, pravne i

medicinske dokumentacije s ovjerom

sudskog tumača za građane i tvrtke.

Prijevod stručnih tekstova.

ZAUM PRIJEVODI

**Engleski-Njemački-Arapski
Francuski-Španjolski
Srpski-Bosanski-Albanski
Makedonski-Slovenski**

Maksimirska 40, 10000 Zagreb

M: 095/5969-047 T: 01/7789-311

E: zaum.prijevodi@gmail.com

www.zaum-prijevodi.hr

Вкусовите на Македонија

Плескавици од ориз со шунка и кашкавал

Потребно е: 300 г ориз, морков, коцка за супа, 1 поголем кромид, 1 сол, црн пипер, 100 г

кашкавал и 100 г шунка, масло, 100 г брашно, 1 јајце и 100 г лебни трошки.

Подготовка: Излупениот и исечкан кромид се пржи на масло. Се додава морковот исечен на тркалца, се пржи кратко, па се додава оризот, претходно измиен во топла вода. Се налева со вода се додава коцката и се вари околу 20-тина минути. Пред крај се додава црниот пипер и по потреба и сол. Откако ќе

испари целата вода и оризот се свари, се остава на страна да стои 2-3 часа. Потоа од оризот се формира плескавица се става шунка и рендан кашкавал, па се затвора со уште една формирана плескавица. Откако ќе бидат сите плескавици наполнети, се валкаат во брашно, јајце и лебни трошки и се пржат на врело масло. По желба во презлата може да се додаде и сусам.

Печени пиперки полнети со компир

Потребно е: 9 пиперки бабури, 1 кг компири, 1 кромид, вегета, црн пипер, магдонос, масло и кисела павлака.

Подготовка: Пиперките се мијат, им се вадат дршките и семките. Во еден сад се рендаат компирите на крупно, исто така се ренда и кромидот, па се додаваат вегетата, магдоносот и црниот пипер. Смесата се меша и се полнат

пиперките. Во намрсен плех се редат полнетите пиперки, а остатокот од смесата се распоредува покрај пиперките. Се печат во претходно загреана рерна на 200 степени околу еден час на умерена температура. Откако ќе добијат убава боја се вадат од рерна и подготвени се за јадење. По желба, можат да се послужат со кисела павлака.

Млечник

Потребно е: 300 г брашно, малку сол, 1 лажица масло, 2-3 лажици гриз, 10 јајца, 350 г шеќер, 1 л млеко.

Подготовка: Од брашното, солта и маслото, со вода се замесува тесто. Се сучи кора малку поголема од плехот, се попрскува со зејтин и со гриз. Се витка кора

како за зелник. Јајцата се матат (не многу), се додаваат шеќерот и млекото, па се мешаат заедно. Потоа таа смеса се прелива врз тестото. Се пече на умерена температура додека не добие убава златна боја.

М. Г.

Убавините на Македонија

Љепоте Македоније

ВИНИЦА И ТЕРАКОТНИТЕ ИКОНИ

Кога ќе се спомене градот Винаца, веднаш асоцира на светски познатите теракотни икони од Виничкото Кале. Ова мало и мирно гратче се наоѓа во источниот дел на Македонија, односно во југоисточниот дел на Кочанската Котлина, во подножјето на планината Плачковица меѓу планините Голак и Обозна, на северниот брег на реката Брегалница на околу 400 м надморска височина.

Се верува дека името Винаца потекнува од зборот вино, бидејќи во минатото ова место било познато по своите лозови насади и преработката на грозјето во вино. Според една легенда името настанало во периодот од неколку сушни години кога при недостаток на вода, мештаните куќите ги граделе така што калта ја замесувале со вино.

Според пронајдените материјали на археолошките наоѓалишта, овој крај бил населен уште во времето на неолитот, а првите траги од постоење на населе-

ни места датираат од железното време. Словените се доселиле во првата половина на 7. век. Денес Винаца има околу 11.000 жители. Со умерено континентална клима, има аграрно-индустриско стопанството; во рамничарските предели доминира земјоделието (ориз, пченица, пченка, тутун), а повисоките предели се со шуми, ливади и пасишта, па индустрија (текстилна, тутунска, дрвна, прехранбена) и сточарство.

Оваа област е културна ризница со многу зачувани споменици од најраните времиња до денес. За ова сведочат стотина археолошки локалитети со потврдени населби, тврдини, базилики, некрополи и гробници. Најпознато е Виничкото Кале кое се наоѓа југозападно од градот. Според површинските остатоци, населбата се простирала на падините од ридот и на околните ритчиња. Со својата височина и положба Калето доминира, а од него има убава прегледност и над коритото на Брегалница.

Ископувањата од 1985 г. непрекинато траат до денес. Пронајдените ранохристијански теракотни релјефи содржат иконографски претстави и латински натписи со литургиска содржина. Датираат од 5-6 век и служеле како апликација на ѕидовите на гробниците. Единствени се од ваков тип на Балканот со непроценливо богатство од археолошка, уметничка и теолошка вредност. Дел се од збирката на градскиот музеј „Теракота“.

Винаца е град со милениумска историја и духовност. Разни цивилизации преку патот Виа Егнација оставиле свои траги, но тоа е само дел од овој чудесен мозаик на убавини. Прекрасната архитектура, уметноста, домашната гастрономија и, се разбира, природата, Џуцевските водопади, вештачкото езеро во Блатец, планинарските патеки, параглајдингот, теренскиот велосипедизам и термалните воли за релаксиран одмор се достапна и возбудлива дестинација за секој посетител.

Елизабета Петровска